

RIBIČ

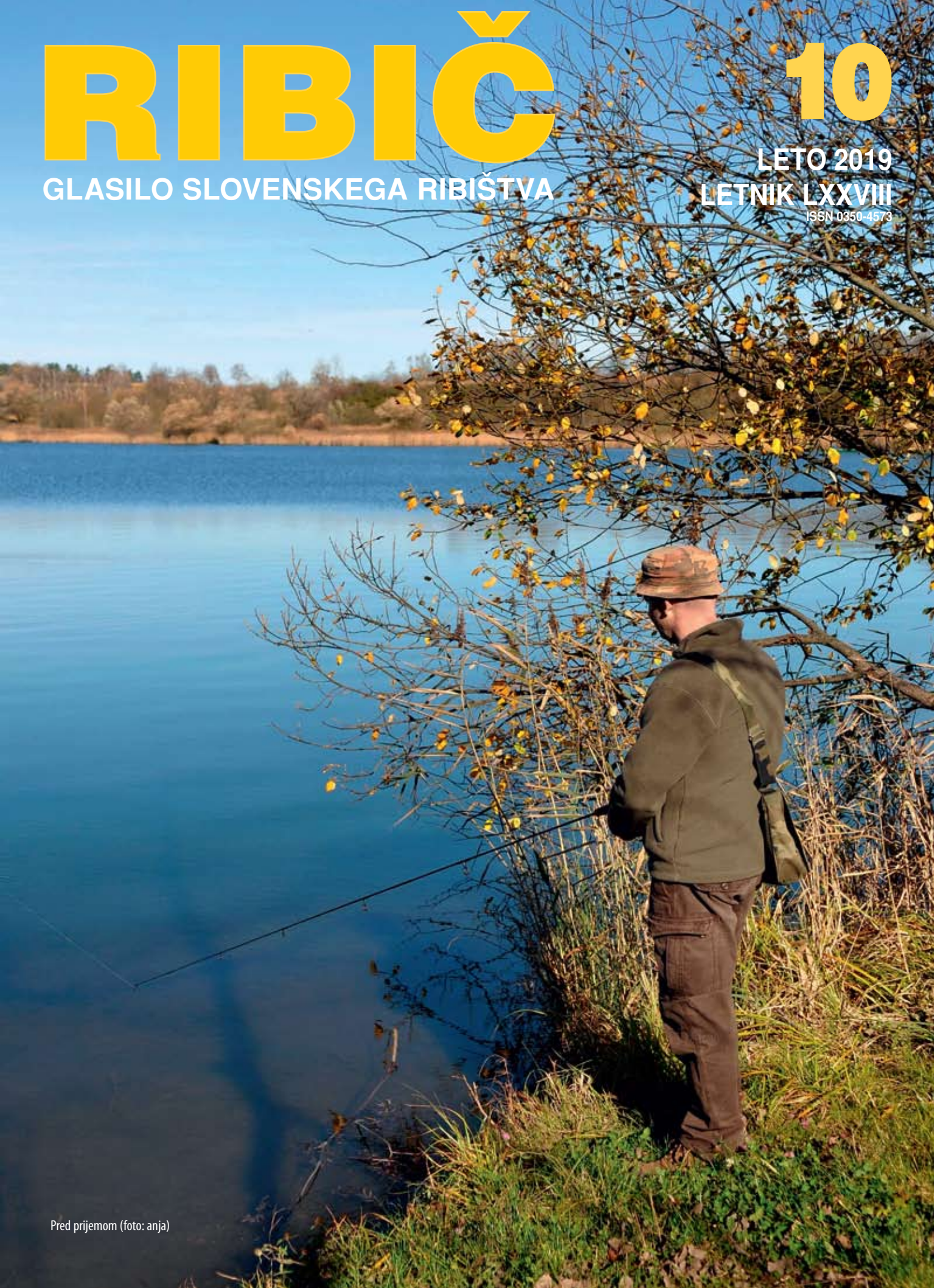
10

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2019

LETNIK LXXVIII

ISSN 0350-4573

Praznik druženja ob ribolovu in ribji kulinariki

Šestnajstega junija je občina Rače že dvajsetič praznovala občinski praznik. V čudovitem okolju ribnika ob ribiškem domu raških ribičev so občinski praznik povezali z desetim druženjem ribičev in prijateljev Ribiškega društva Rače, povezanim z ribolovom in pripravo jedi iz sladkovodnih rib.

Ribiško društvo Rače deluje v okviru Ribiške družine Maribor. Člani pod vodstvom predsednika Silva Korena so izredno aktivni in vsako leto ob njihovem ribniku pripravijo vrsto srečanj, tekmovanj, mladinski tabor, predvsem pa prijetna druženja v krogu številnih ribiških prijateljev, ki jih imajo rački ribiči po vsej Sloveniji. Pred desetimi leti so prav v Račah pričeli tudi s tekmovanjem amaterskih kuharjev v pripravi jedi iz sladkovodnih rib. To je z leti preraslo v največji dogodek na področju priprave jedi iz sladkovodnih rib v Sloveniji. Z leti je zanimanje žal malce zamrlo. Organizatorji pa so se trdno odločili, da tekmovanju v pripravi jedi iz sladkovodnih rib ponovno vrnejo nekdanji sijaj in ugled.

Letošnje druženje je bilo zelo prijetno. Privabilo je veliko ribičev, pa tudi krajanov Rač in Frama. Štiriindvajset tekmovalcev se je v sončnem nedeljskem dopoldnevu pomerilo v lovu rib s plovcem. Tekmovalci so po tehtanju vse ribe nepoškodovane vrnili v vodo.

Gojko Škorič je za vse udeležence pripravil somiče v marinadi in brodet iz krapov s polento.

Zmagovalec, ki je ujel najtežjega krapa, tehtal je kar 4700 gramov, je postal Miran Mesarec, ki je osvojil tudi laskavi naziv ribiški car Občine Rače 2019.

Letos se je vabilu račkih ribičev prijazno odzval tudi Gojko Škorič, ki ga bralci Ribiča dobro poznajo, saj že več kot tri leta v vsaki številki glasila objavi dva zanimiva recepta za pripravo jedi iz sladkovodnih rib. Za vse prisotne je s pomočniki pripravil dve ribji jedi: somiče v marinadi in brodet iz krapov. Kuharsko se je izkazala tudi Ivanka Crnobrnja, saj je ob pomoči moža Nika pripravila zelo okusne polnjene pečene postrvi.

Dan je minil v duhu pravega druženja ribiških tovarišev, krajanov, športnega merjenja znanja v ribolovu krapov in odlične ribje kulinarike. Enoten sklep letošnjega srečanja je bil, da se bomo srečali tudi v naslednjem letu. Hkrati organizatorji vabijo vse ribiče, ki jih veseli priprava jedi iz sladkovodnih rib, da pridejo v Rače in pokažejo spretnost v ribolovu in pripravi jedi iz sladkovodnih rib.

Besedilo in fotografije: Borut Jerše

Jožica Senica je bila vodja dužabnega srečanja in ribiškega tekmovanja.

Ribiški car Občine Rače - Fram 2019 Miran Mesarec

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja

Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.

Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95

www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE

RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:

Ribiška zveza Slovenije

info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS

sekretar.rzs@ribiska-zveza.si

tajništvo RZS

tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si

računovodstvo RZS

racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si

uredništvo glasila Ribič

glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:

02010-0017838266

UREDNIŠTVO:

vršilka dolžnosti odgovornega urednika:

Nuška Božičnik

UREDNIŠKI ODBOR:

predsednik:

Igor Kloboves

Člani:

**Egon Dolenc, Drago Ornik,
Boštjan P. Zagožen, Peter Weibl**

ČASOPISNI SVET:

Člana:

**dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč**

Lektoriranje:

Marjetka Šivic

Tehnično urejanje:

Jurij Koščak

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:

Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

SREČANJA

Praznik druženja ob ribolovu in ribji kulinariki
Borut Jerše 282

AKTUALNO

Pregled 25-letnega dela in pogled, uprt v prihodnost
Borut Jerše 284

OHRANIMO NARAVO

Soboško jezero
Milan Štraus 286
Pogin v Ptujskem jezeru bi bilo mogoče omiliti
Marko Zupančič 289

EVROPSKA PRVENSTVA

Zmaga Litve, Sloveniji 12. mesto
Jože Šmejc 291

MEDNARODNA PRVENSTVA

Ponovno slavili Madžari in Celjani
Nuška Božičnik 292

JUBILEJI

Ob jubilejem praznovanju najzaslužnejšim ribičem podelili ribiška priznanja
Jože Žerdin 294

POGOVOR

Nova vodilna moč na Zavodu za ribištvo
Borut Jerše 296
Izberite si najuspešnejši dan za ribolov 297

IZ TUJIH MEDIJEV

V iskanju zlatovčič
Mag. Igor Miličič 298

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Na hitro s štruco belega
Lenart Levičar Bahtijari 300

ZNANJE IN IZKUŠNJE

Na smuča jeseni s silikonskimi vabami
Vladimir Mikec - Miki 303

RIBIČI PIŠEJO

Izdelava boljijev
Boris Dajčman 306

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Tabor mladih ribičev mora postati tradicija družine
Branko Hriberšek 308

Delo z mladimi ribiči prinaša uspehe na dolgi rok
Dr. Tomaž Lavrič 310

Vevško veselje po ribiško
Lenart Levičar Bahtijari 312

Delo vsakega člana je treba pošteno ovrednotiti
Lenart Levičar Bahtijari 312

MUHARSKI KOTIČEK

Uničevalci mitov – 1. del
Tomaž Modic 314

MLADI RIBIČ

Jaka raziskuje zgodovino ribištva
Nuška Božičnik 316

V SPOMIN

Lucijan Rejec 318
Dušan Peršič 318
Štanko Vehar 318

RIBIČI KUHAJO

Ocvrt ribji somov file z zelišči in koruznimi kosmiči
Borut Jerše 319

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:

glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

Uredništvo

EVROPSKA RIBIŠKA ALIANS PRAZNOVALA SVOJO 25-LETNICO

Pregled 25-letnega dela in pogled, uprt v prihodnost

Evropska ribiška aliansa – European Anglers Alliance (EAA) – se je odločila, da jubilejno, 25-letnico delovanja proslavi na generalni skupščini v Sloveniji. Evropski ribiči smo se na Bledu zbrali v času od 5. do 7. septembra. Na generalni skupščini smo se ozrli na delo, ki smo ga opravili v 25 letih in se zazrli v prihodnost. Še naprej bomo delali v smeri promocije športnega ribištva in vlagali moči v varovanje vodnega okolja in ribjih populacij v Evropi.

Ribiška zveza Slovenije aktivno sodeluje v EAA že več kot 20 let. V tem času smo bili gostitelji treh generalnih skupščin EAA: leta 2006 na Bledu, l. 2012 v Ljubljani in letos ponovno na Bledu. To je za RZS posebna čast in priznanje za naše aktivno delo v EAA, ki povezuje ribiške zveze sladkovodnih in morskih ribičev iz 12 evropskih držav, v katerih je včlanjenih tri milijone članov.

EAA je bila ustanovljena leta 1994. Pobudo za ustanovitev je dala manjša skupina nacionalnih ribiških zvez z jasnim ciljem, da bi promovirali športni ribolov in si skupaj prizadevali za varstvo vodnega okolja v Evropi. Vseh 25 let si je EAA prizadevala za trajnostno rabo narave in naravnih virov ter za zaščito ribjih vrst in njihovih življenjskih prostorov pred vsemi vrstami uničenja, ki so posledica človeških posegov. Pri tem je treba poudariti pomen vložnega dela številnih prostovoljcev, članov nacionalnih ribiških zvez, ki požrtvovalno delajo. Pomembno poslanstvo zveze je vzgoja mlade generacije ribičev, ki bodo vzgojeni v duhu pomembnosti varstva narave in rib.

EAA pri svojem delu tesno sodeluje tudi z Evropskim združenjem trgovcev ribiške opreme in pribora – European Fishing Tackle Trade Association (EFTTA). Skupaj sodelujeta pri aktivnostih za promocijo športnega ribištva v Bruslju v Evropski komisiji in v Evropskem parlamentu. EAA tesno sodeluje tudi z drugimi pomembnimi nevladnimi organizacijami, kot so Svetovni sklad za naravo – World Wildlife Fund (WWF), Wetlands International, Mreža evropskih rek – European Rivers Network (ERN) in Svetovna fundacija za prehodnost rib – World Fish Migration Foundation.

Na odprtju skupščine je sodelovala tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Aleksandra Pivec. V svojem nagovoru je poudarila pomen sladkovodnega in morskega ribištva pri nas in pohvalila pomembno vlogo slovenskih sladkovodnih ribičev glede varstva domorodnih ribjih vrst v slovenskih rekah in jezerih. Prisotne je pozdravil tudi župan Bleda Janez Fajfer. Izrazil je zadovoljstvo, da si je tako ugledna mednarodna organizacija, kot je EAA, izbrala za generalno skupščino Bled. Pohvalil je pomembno vlogo sladkovodnih

Napis pri konferenčni dvorani v Hotelu Rikli

ribičev, ki spoštujejo in varujejo naravo in so po njegovem mnenju najboljši gostje.

Na generalni skuščini so kot posebni gostje EAA sodelovali častni člani EAA Peter Mohnert, Marten Openneer in Runar Rugveldt. RZS je na skupščino kot posebnega gosta povabila dr. Miho Janca, ki je pri našem vključevanju v EAA sodeloval od vsega začetka in je eden najzaslužnejših za uspešno delo RZS v EAA.

Peter Mohnert, eden od ustanoviteljev zveze in njen prvi predsednik, je predstavil zgodovino delovanja EAA. Poudaril je, da je EAA prebrodila tudi skozi veliko kritičnih obdobij, a je z dobrim sodelovanjem uspela zgraditi močno in v Evropi cenjeno organizacijo športnih ribičev. Predsednik EAA Fred Bloot je predstavil sedanje delo in poudaril pomen prihajajočih političnih sprememb v Evropi za prihodnost evropskega športnega ribištva. V svojem nagovoru je izpostavil: »V preteklih petindvajsetih letih smo zgradili velik ugled in močno pozicijo v Bruslju. Za požrtvovalno delo bi se rad zahvalil našim članicam, partnerjem v Evropskem združenju trgovcev ribiške opreme in pribora EFTTA ter vsem strokovnim institucijam in drugim nevladnim organizacijam, s katerimi tesno in uspešno sodelujemo.«

Naziv osrednje strokovne teme na prvem delu generalne skupščine je bil Prehodnost voda za vodne organizme in odstranjevanje vodnih pregrad. V uvodu so si udeleženci ogledali zanimiv film o prehodnosti voda za vodne organizme in odstranjevanju jezov pod nazivom Love flows documentary, ki ga je pripravila Svetovna fundacija za prehodnost voda World Fish Migration Foundation – WFMF. Izvršni direktor Herman Wanningen je predstavil aktivnosti fundacije na področju ozaveščanja javnosti

Generalne skupščine se je udeležila tudi ministrica za kmetijstvo dr. Aleksandra Pivec.

Skupinska fotografija vseh sodelujočih na sprejemu v Bohinju

o pomembnosti zagotavljanja prehodnosti voda za vse vodne organizme ter odstranjevanju vodnih pregrad in jezov v svetu, ki so dandanes postali realnost. Vse bolj se širi zavedanje javnosti o pomembnosti prehodnosti voda za vse vodne organizme. WFMF je tudi organizator velikega promocijskega dogodka pod nazivom Svetovni dan prehodnosti voda – World Fish Migration Day, ki ga pripravljajo vsako drugo leto v maju. Slogan tega dogodka je Povezujemo ribe, reke in ljudi. Naslednji bo 16. maja 2020. Za predstavitev stanja na področju vodnih pregrad, še posebno velikih in malih hidroelektrarn, je poskrbela predstavnica Zavoda za ribištvo Slovenije Maša Čarf. Poudarila je prizadevanja za gradnjo funkcionalnih ribjih stez ob hidroelektrarnah in sanacijo pri odpravljanju napak iz preteklosti. Stroka in civilna družba sta skupaj uspeli zaustaviti gradnjo hidroelektrarn na Muri, kar je odmevalo tudi v širši evropski javnosti. Predstavila je prizadevanja Zavoda in ribičev, da bi ohranili največji strnjeni življenjski prostor sulca pred gradnjo novih hidroelektrarn. Obema predstavitevama je sledila zanimiva razprava.

Prva dva dneva skupščine sta bila na-

menjena delu strokovnih skupin EAA za komunikacije ter sladkovodno in morsko ribištvo. Skupino za sladkovodno ribištvo sem v zadnjem triletnem mandatu vodil podpisani. V preteklosti smo obravnavali številne aktualne teme in sprejeli več pomembnih stališč. Za slovensko sladkovodno ribištvo sta bili najzanimivejši stališči, ki so ju pripravili sodelavci Zavoda za ribištvo Slovenije. Prvo – Kaj ogroža alpske reke – sta pripravili Maša Čarf in Barbara Semrajc, drugo – Ogroženost sulca – pa dr. Daša Zabric. Na zadnji seji smo pripravili izhodišča za stališča o problematiki kormoranov, hidroelektrarn in kako najbolj etično obravnavati ujete ribe. V skupini, ki bo pripravila končni predlog stališča o hidroelektrarnah, bosta sodelovala tudi sekretar RZS mag. Igor Miličič in predstavnica ZZRS Maša Čarf. Na sestanku skupine za morski ribolov sta sodelovala tudi predsednik Zveze za športni ribolov na morju Slovenije Egon Breclj in predstavnik Zavoda za ribištvo Slovenije Bojan Marčeta.

Na statutarnem delu generalne skupščine je bil v šestčlanski upravni odbor EAA izvoljen tudi predsednik RZS dr. Miroslav Žaberl, ki bo nasledil mojo malenkost,

Zaključek jubilejne, 25. generalne skupščine EAA na slikovitem Bledu je za RZS prinesel pomembne pridobitve z imenovanjem častnega predsednika RZS Boruta Jeršeta za častnega člana EAA in imenovanjem predsednika RZS dr. Miroslava Žaberla za člana upravnega odbora organizacije in vodjo skupine za komunikacijo. Ravno dobra komunikacija z drugimi deležniki in splošno javnostjo s predstavitvami pozitivnega prispevka aktivnosti ribičev in športnega ribolova k zaščiti okolja je ključnega pomena za večje upoštevanje ribiških argumentov v javnih razpravah. Tudi sami cilji EAA v prihodnjem obdobju so naravnani na ustrezno komunikacijo – predstavitev ključnih problemov, ki sta dokončati uradna stališča zveze do vprašanja problematike kormoranov – ribe in zagovarjati uveljavitev originalne oblike Evropske vodne direktive. Ta predstavlja temeljni pravni akt na evropski ravni za zaščito habitatov vodnih živali v odnosu do vse pogostejših gradbenih posegov vanje. EAA bo zato organizirala dogodke za evropsolance na t.i. RecFish Forumu in opozarjala na pomen ohranjanja naravnih habitatov. Nedvomno je res, da si tako na RZS in EAA od državnih ministrstev in same EU želimo več konkretne podpore našim naravovarstvenim prizadevanjem. Resnica je tudi, da pri določenih vprašanjih same članice EAA porabimo več časa in energije, kot smo prvotno načrtovali. Vseeno pa 25 let uspešnega dela tudi nekaj pomeni in bi lahko ravno v njih videli tudi zagotovilo za nadaljnji obstoj tega združenja evropskih športnih ribičev.

mag. Igor Miličič,
sekretar RZS

saj sem zaključil svoje devetletno delo v upravnem odboru.

Na zaključni večerji na blejskem gradu je predsednik EAA Fred Bloot članoma, ki sta letos zaključila svoje dolgoletno delo, podelil naziv častnega člana.

Borut Jerše,
fotografije: Olaf Lindner

Fred Bloot, predsednik EAA, je Borutu Jeršetu podelil častno članstvo v EAA.

Posamezne skupine so tako sestankovale in odločale o pomembnih vprašanjih.

Soboško jezero

Nekoč Soboška gramoznica, Dahau, Soboška kamenšnica je danes jezero, nastalo z dolgoletnim površinskim rudarjenjem – izkopom gramoza za potrebe gradnje avtoceste in drugih objektov Pomurja. S prenehanjem izkoriščanja gramoza pa bo okolju neprijazna rudarska jama, po vzoru dobrih praks urejanja gramoznic v Avstriji, postala vidnejša turistična točka slovenskega prostora.

Geografski in hidrološki podatki jezera

Geografski in hidrološki podatki Soboškega jezera so:

- prostorska umestitev jezera: Občina Murska Sobota;
- mikrolokacija: Murska Sobota – Bakovska ulica;
- vodni vir: podzemne (talne) vode: 90 %, površinske (padavinske) vode: 10 %;
- letni dotok površinskih (padavinskih) voda: 548.000 m³;
- obstoječa površina jezera: 615.000 m²;
- končna površina jezera (po zaključku izkopov): 650.000 m²;
- prostornina jezera (glede na gibanje višine podzemnih voda): 4,80 – 6,20 mio m³;
- dolžina jezera v diagonalni osi: 1.120 m;
- širina jezera v sredinski osi: 770 m;
- dolžina obale jezera: 3.900 m;
- povprečna globina jezera: 8,50 m;
- največja globina jezera: 12 m;
- nadmorska višina jezera: 180,50 – 183,89 m.n.m.

Upravljanje jezera

Potopljena zemljišča gramoznice so v večinski lasti Občine Murska Sobota, družbe Pomgrad in Republike Slovenije. Ta je družbi Pomgrad z dovoljenjem (koncesijo) za izkoriščanje gramoza v gramoznicah Murske Sobote številka 351-152/79-4 dne 07. 08. 1980 podelila rudarsko pravico do izkopov od 200.000 do 500.000 m³ gramoza letno z veljavnostjo do 10. 12. 2021. Koncesijska pogodba se počasi izteka in v družbi Pomgrad so morali razmišljati, kako bodo po zaključku površinskega rudarjenja sanirali degradirano območje. Pobuda o ureditvi akvatorija za rekreacijo in turizem po vzoru avstrijskih gramoznic je bila v širšem prostoru Pomurja ugodno sprejeta, Občina Murska Sobota pa je to pobudo konkretizirala z Odlokom o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za kamenšnico v Bakovski ulici v Murski soboti (*Uradni list RS, številka 67/16*) in izgradnjo sodobnega turistično-poslovnega ter športno-rekreacijskega centra.

Soboško jezero iz zraka (*Atlas okolja*).

Soboško jezero na obrobju Murske Sobote (*Geopedia*).

Kakovost vode jezera

V poročilih državnega imisijskega monitoringa o kemijskem in ekološkem stanju jezer ter zadrževalnikov v Sloveniji Soboškega jezera ni mogoče najti. Prvo javno dostopno raziskavo je opravil Zavod za zdravstveno varstvo Maribor leta 2008 iz katere je moč razbrati, da je v vodi gramoznice prisoten amonij ter nitrati, ni pa težkih kovin in da njena kakovost ustreza kriterijem kopalnih voda. Še več o kakovosti vode jezera pa izvemo iz študije Strokovne podlage o stanju voda na Soboški kamenšnici, ki jo je za pripravo Osnutka odloka o občinskem podrobnem načrtu za kamenšnico ob

Bakovski ulici v Murski Soboti leta 2016 izdelal Boson Ljubljana, d. o. o. V njej je podrobno obdelana celotna problematika stanja kakovosti vode z vsemi neposrednimi in posrednimi vplivi ter podan niz ukrepov za izboljšanje njenega stanja. Tudi osebno sem prepričan, da se bo obstoječe ugodno stanje še izboljšalo. Iz zadnjih poročil Direktorata RS za vode je v Sloveniji trend dviga kakovosti podzemnih (talnih) voda, ki v primeru Soboškega jezera predstavljajo 90 % ce-

lotne vodne količine. Preostalih 10 % so površinske (padavinske) vode, ki se jih bo dalo čistiti tudi po naravni poti. Z zasaditvijo in razrastjo nekaterih že prisotnih ter še prihajajočih makrofitov (*Phragmites s.p.*, *Typha latifolia*, *Lemna minor*, *Iris pseudacorus*, *Myriophyllum spicatum* ...) in obrežne nizke, srednje ter visoke vegetacije bo zmanjšan vnos onesnaževal v jezero ter izboljšana filtracija in samočistilna sposobnost vode. Pri tem pa ne smemo prezreti tudi predvidenega opuščanja izkopa gramoza z občutno zmanjšanim dotokom v vodi lebdečih netopnih delcev.

Javne evidence izkazujejo, da Soboško jezero statusa naravnega kopališča še

Bogato zaraščeno območje južnega in vzhodnega dela gramoznice je namenjeno drsti rib ter športnemu ribolovu.

Območje jezera, kjer družba Pomgrad še izvaja intenzivni površinski izkop gramoz.

Območja opušenih izkopov so že prerastli makrofiti, manjka pa drevje za osenčenje in vetrovno ter zvočno zaščito jezera in nekaj urbane opreme za obiskovalce.

nima. Predpisano dolgoletno spremljanje stanja kakovosti vode (mikrobiološke in kemijske analize) ter zahtevni pogoji varovanja zdravja ter življenja kopalcev verjetno lokalno skupnost odvrtačajo od takšne odločitve. Je pa mikrolokacija in infrastruktura (bodočega) javnega naravnega kopališča vzpostavljena in prepričan sem, da bo občina v sklopu načrtovanih razvojnih projektov uresničila tudi ta segment posebne rabe vode.

Ribe in ribištvo

Soboško jezero predstavlja umetno zaprto vodno telo brez neposrednih stikov s površinskimi vodami Pomurja. Vrstni sestav prisotnih rib, rakov, školjk je odvisen izključno od njihovega vlaganja. Ker mi uradnih podatkov Ribiškega katastra ni uspelo pravočasno pridobiti, povzemam za sestavo rib zapise ribiškega upravitelja s spleta:

- krapovci (*Cyprinidae*): rdečeoka (*Rutilus rutilus*), klen (*Leuciscus cephalus*), beli amur (*Ctenopharyngodon idella*), rdečeperka (*Scardinius erythrophthalmus*), linj (*Tinca tinca*), zelenika (*Alburnus alburnus*), navadni koreselj (*Carassius carassius*), srebrni koreselj (*Carassius gibelio*), krap (*Cyprinus carpio*) – gojena oblika luskinar, velesuskinar in zrcalar;

- pravi somi (*Siluridae*): som (*Silurus glanis*);

- ameriški somiči (*Ictaluridae*): vrsta ni navedena, verjetno gre za rjavega somiča (*Ameiurus nebulosus*), ki je v tem delu slovenskih voda splošno razširjena tujerodna vrsta;

- ščuke (*Esocidae*): ščuka (*Esox lucius*);

- pravi ostriži (*Percidae*): navadni ostriž (*Perca fluviatilis*), smuč (*Stizostedion lucioperca*).

V filmskem zapisu *Podvodni svet Soboške gramoznice* avtorja Ivan Jančarja in Goran Klemenčiča iz leta 2014 sem zasledil tudi prisotnost školjk ter rakov. Posnetki so preveč bežni, da bi lahko z mojim znanjem prepoznal, kateri vrsti pripadajo, niti jih iz objavljenih posnetkov ni uspelo razpoznati našemu strokovnjaku za rake Marjanu Govediču. Lahko pa z gotovostjo potrdim prisotnost školjke potujoče trikotničarke (*Dreissena polymorpha*), ki sem jo zasledil pri brskanju po plitvinah jezera. Njen vnos me ne preseneča ob pogledu na jadralske deske in druga (neoprana ter ne-razkužena) plovila rekreativcev z vseh koncev Slovenije, bo pa namnožitev te tujerodne vrste že v bližnji prihodnosti predstavljala problem za upravitelja jezera.

Gornja zapisa izkazujeta, da sestava rib, rakov in školjk Soboškega jezera ni v celoti prepoznana ter ni stalna. S spremembami abiotičnih in biotičnih dejavnikov se bo ta še spreminjala, predvsem pa se bo spreminjala z načrtovanimi ter nenačrtovanimi vnosi vodnih organizmov in ribolovom. ▶

Nekoč slovenski paviljon na svetovni razstavi Expo, danes Vrata Pomurja.

Izjemna arhitektura paviljona je obogatena z vsebinami Pomurja.

Otroško igrišče z izposojevalnico plovil v ozadju.

Javno (neuradno) kopalnišče z gibalnim parkom, sprehajalnimi potmi in družinskimi piknik objekti.

Za dolgoročno ribiško upravljanje jezera bo moral Zavod za ribištvo Slovenije v sodelovanju z ribiško družino pristopiti k celovitim ihtiološkim in astakološkim raziskavam ter k oblikovanju programa trajnostnega upravljanja domorodnih vrst rib, rakov in školjk jezera. V sklopu tega pa predvideti tudi ukrepe ugodnih naravnih reprodukcijskih pogojev limnofilnih vrst rib in ukrepe preprečevanja vnosa ter humane odstranitve tujerodnih kompeticijskih vodnih organizmov.

Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za kamenšnico v Bakovski ulici v Murski soboti (*Uradni list RS, številka 67/16*) namenja ribištvu rabo in upravljanje približno 1/2 vzhodnega ter južnega dela gramoznice (območje 03). Gre za tako imenovano mirno cono s 100 metriskim odklikom plovni poti, ki bo ribičem zagotavljala izvajanje športnega ribolova, ribam pa nemoteno razmnoževanje. S tem je prepoznana pomembnost rib in članskega ter turističnega ribolova na jezeru. Je pa vprašanje spoštovanja teh določb s strani drugih uporabnikov prostora, pa tudi ribam mikrolokacije drsti vedno ni mogoče vnaprej določiti.

Soboško jezero je sestavni del Soboškega ribiškega okoliša (Mura – levi breg od broda Krog – Vučja vas do bivšega broda pri Gibini s pritoki na levem bregu: Velika Krka, Mala Krka, Lončarovski potok in Kobiljski potok, od izvirov do državne meje; Ledava od državne meje pri Kuzmi do cestnega mostu Dobrovnik – Renkovci; Črnc od mostu v Črenšovcih; s pritokih na teh odsekih) s skupno površino 378,86 ha. Ta je bil 14. januarja 2008 s koncesijsko pogodbo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano številka 3420-141/2008/1 za 30 let dodeljen v upravljanje RD Murska Sobota, ustanovljeni 10. maja 1959.

Rekreacija in turizem

V Sloveniji nimamo primera tako skokovite in dolgoročni ciljem naravnane urbanizacije nekega umetnega jezera. Iz svetovne razstave Expo v Milanu so v zgolj treh letih na jezero predstavili in umestili slovenski paviljon ter na okoli 43.000 m² površin zgradili bogato turistično, gostinsko, športno, rekreacijsko ter družabno infrastrukturo (turistično-informacijski center, gostinstvo z

lokalno kulinariko, gibalni park, naravno kopalnišče, sprehajalne poti, kolesarske steze, otroško igrišče, družinske piknik prostore ...). Župan dr. Aleksander Jevšek je ta prostor poimenoval Vrata Pomurja. Upravičeno, ker gre resnično za pomembno pridobitev, ki bo z ostalo naravno, kulturno in turistično ponudbo Pomurja predstavljala pomemben dejavnik k promociji ter razvoju slovenskega turizma. Upam pa, da se bodo v njem našli tudi lokalni ribiči z razvojem ribolovnega turizma. Seveda pa bo ves nadaljnji razvoj potrebno skrbno načrtovati in usklajevati z ekološko ranljivostjo tega jezerskega prostora. In na koncu si občini ter drugim snovalcem razvoja, brez vsakršne zlobe, dovolim predlagati ureditev krožne sprehajalne poti z urbano opremo ter zasaditev gostejše drevesne zavese na vseh še golih kronah brežin za zvočno in vetrovno zaščito jezera ter preprečevanje prekomernega pregrevanja jezerske vode.

Milan Štraus,
fotografije: Milan Štraus

Na avtorjevo željo članek ni lektoriran.

Pogin v Ptujskem jezeru bi bilo mogoče omiliti

Med praznjenjem Ptujskega jezera, ki so ga Dravske elektrarne Maribor izvedle konec avgusta 2019 zaradi vzdrževanja poškodovanih brežin, je nastal pogin številnih vodnih živali, ki so ostale ujete na suhem. Četudi ne gre za gospodarsko pomembne količine oziroma ribolovne vrste, je škoda za ekosistem velika.

Realno oceno obsega pomora rib, piškurjev in drugih živali je izjemno težko podati, kajti jezero je zelo obsežno, zaradi obilice mulja pa tudi težko dostopno in nevarno. Po mulju je gibanje skoraj nemogoče in nevarno, hitro se namreč znajdeš v situaciji, ko ne moreš izvleči nog. Odrasle ribe (izjema so piškurji zaradi načina življenja) so se po večini uspele rešiti pravočasno, na suhem je ostalo ogromno mladic, ki se zadržujejo v plitvinah. Medtem ko je voda odtekala, so ribe, piškurji, školjke, raki in paglavci iskali zavetje pod vodnim rastlinjem, misleč, da so na varnem, a so ostali ujete na suhem. Realna ocena obsega pomora je težavna tudi zato, ker je večina poginulih rib ostala skritih pod naslednim rastlinjem, tiste, ki so poginile izpostavljene na planem, pa so sproti plenili in odnašali plenilci, kot so lisice, kune, vidre, mačke, galebi itn. (v mulju so bile vidne stopinje manjših zveri). Ribič Slavko Prijatelj je pri dvigovanju rastlinske obrasti, ki je prekrivala izsušeno muljasto dno, določil deset vrst rib, eno vrsto piškurja, tri vrste školjk, eno vrsto vodnega polža, eno vrsto raka in eno vrsto dvoživke.

Poginilo ogromno donavskih piškurjev

Po številu so med poginulimi vrstami zelo izstopali donavski potočni piškurji, za katere biolog Marijan Govedič iz Centra za kartografijo favne in flore pravi, da jih je poginilo več sto, morda celo več tisoč. Največ poginulih piškurjev je opazil v velikih depresijah, ki so nastale kot posledica prečrpavanja mulja.

Vrste, ki so poginile ob praznjenju Ptujskega jezera

DOMORODNI ORGANIZMI

ŽABE: zelena žaba (*Pelophylax* sp.),

RIBE: krap (*Cyprinus carpio*), som (*Silurus glanis*), linj (*Tinca tinca*), pezdirk (*Rhodeus amarus*), klen (*Squalius cephalus*), navadna nežica (*Cobitis elongatoides*), babica (*Barbatula barbatula*), beloplavuti globoček (*Romanogobio vladykovi*) in mrena (*Barbus barbus*),

PIŠKURJI: donavski potočni piškur (*Eudontomyzon vladykovi*),

ŠKOLJKE: slikarski škvrček (*Unio pictorum*), mala brezzobka (*Anodonta anatina*),

POLŽI: živorodna kalužnica (*Viviparus viviparus*)

TUJERODNI ORGANIZMI

RIBE: pseudorazbora (*Pseudorasbora parva*)

RAKI: signalni rak (*Pacifastacus leniusculus*)

ŠKOLJKE: potujoča trikotničarka (*Dreissena polymorpha*)

Piškurji so se zatekli v takšne depresije, kjer se je voda sicer obdržala, a se je zaradi močnega poletnega sonca čez dan hitro pregrela in vse, kar se je znašlo v njih, je poginilo. Tudi Slavko Prijatelj je med poginulimi vrstami opazil veliko piškurjev, kar ne preseneča, saj razmere v akumulacijskem jezeru piškurjem ustrezajo. Tudi v nezajezjenih rekah in potokih piškurji poseljujejo predele z upočasnjanim vodnim tokom in izdatno količino usledin v obliki finih sedimentov. Donavski potočni piškurji večino svojega življenja preživijo kot ličinke, vkopani v fini sediment, kjer se hranijo s kremenastimi algami in organskim drobirjem. Po preobrazbi v odraslo žival njihova prebavila zakrnijo in se ne hranijo več. V stadiju odrasle živali preživijo le zadnje leto svojega življenja do drsti, po kateri poginejo.

Presenetljivo oziroma pomenljivo ob vsem tem pa je, da za piškurje iz dravskih akumulacijskih jezer niso predvideni nobeni posebni varovalni ukrepi. Po drugi strani pa Ptujsko jezero sploh ni vključeno v monitoring rib jezer, čeprav je pravzaprav naše največje jezero.

Prevladovala so vrste, značilne za mrtvice, in tujerodne invazivne vrste

Že groba analiza vrstne sestave poginulih živali v Ptujskem jezeru je razkrila, da številčno prevladujejo vrste, ki jim ustrezajo življenjske razmere, ki se izoblikujejo v akumulacijskem jezeru. Značilna je odsotnost pestrosti habitatov in ekoloških niš; gre za enovit in monoton habitat z naslednjimi značilnostmi: stoječa do ▶

Školjke potujoče trikotničarke

Na fotografiji je signalni rak. Zelo invazivna vrsta. Prenašalec račje kuge na naše vrste.

počasi tekoča voda, zamuljeno dno in malo skrivališč, kar se posledično odraža tudi v majhni pestrosti vrst. Enaka površina naravne nezajezene struge bi denimo imela neprimerno pestrejšo vrstno sestavo. To je dodaten vidik, ki ga ne smemo zanemariti, ko opisujemo obseg pogina, ki je nastal ob praznjenju Ptujskega jezera. Med poginulimi ribami so po opažanjih Slavka Prijatelja prevladovala mladice krapa in soma ter tujerodne pseudorazbore. Poleg tega je opazil še ogromno školjk potujočih trikotničark in signalnih rakov – dve tujerodni invazivni vrsti, ki jima zelo ustrezajo ekološke razmere akumulacijskega jezera. Od domorodnih vrst školjk pa ne smemo

Sodeč po komentarju predstavnika ZZRS, objavljenem v časniku Večer (7. 9. 2019), Zavoda za ribištvo sploh niso vprašali za mnenje o praznjenju. Tako se lahko upravičeno sprašujemo, ali je bilo praznjenje sploh v skladu z nacionalnimi predpisi. Za mnenje ali soglasje Zavoda za varstvo narave (ZRSVN) ne vemo, vendar upamo, da so v primeru, če je bil poseg izveden brez njihovih soglasij, ukrepali po javni dolžnosti in podali prijavo pristojnim organom.

Nihanje vodne gladine terja velik davek med ribami

Množičen pogin zaradi naglega znižanja vodne gladine, kot smo mu bili priča ob praznjenju

polymorpha) izvira iz črnomoškega bazena. Velja za eno najbolj invazivnih tujerodnih vrst na svetu, v Dravi je splošno razširjena. Pogosto se tako namnoži, da preraste vse površine trdega dna, vključno z lupinami domorodnih školjk, s čimer ogroža njihov obstoj. Trikotničarke prerastejo tudi objekte in opremo hidroelektrarn, celo notranjost cevi in tako lahko povzročijo veliko gospodarsko škodo.

Signalni rak (*Pacifastacus leniusculus*) izvira iz zahodne obale Severne Amerike in velja za najbolj razširjeno invazivno vrsto sladkovodnega raka v Evropi, kamor so ga naselili kot odziv na račo kugo, ki je na stari celini

Donavski potočni piškurji

Prikaz poginjenih mladice soma, krapa, linja, pseudorazbore, navadne nežice

spregledati pogina slikarskega škržka in male brezzobke.

Pogin bi bilo mogoče omiliti, ne pa povsem preprečiti

Ko govorimo o hidroelektrarnah, se vedno znova izkažejo njihovi številni negativni vplivi na naravo, ki jih ni mogoče v celoti preprečiti, saj rešitve, ki bi dajala oprijemljive rezultate v praksi, ni na vidiku. Niti pri nas in tudi v tujini ne. Praznjenje Ptujskega jezera bi bilo mogoče izvesti na drugačen način, ki bi omilil obseg pogina. Ključen je denimo časovni okvir, kdaj se lotiti praznjenja akumulacijskega bazena in kako hitro poteka. Sanacijska dela bi bilo zelo smiselno zamakniti v pozno jesen ali zimo, ko se ribe umaknejo v globljo vodo, sočasno pa bi se tako izognili poletni pripeki, ki je terjala zelo visok davek. Piškurji, ribe, paglavci, raki, školjke in polži so se dobesedno spekli in skuhalo na vročem poletnem soncu. Tudi počasnejše praznjenje akumulacijskega bazena bi delovalo manj škodljivo, saj bi imeli vodni organizmi več časa za pobeg pred usihajočo vodo. V vsakem primeru pa bi se bilo praktično nemogoče izogniti poginom v celoti, saj je reševanje naseljenih živali zaradi količine mulja in njegove neprehodnosti neizvedljivo, drugi ukrepi pa so le omejeno uspešni. To pa je le eden od razlogov, da v Društvu za proučevanje rib Slovenije nasprotujemo novim hidroelektrarnam na slovenskih rekah. Dodatno menimo, da je treba za obstoječe hidroelektrarne pripraviti strokovno osnovane protokole krmiljenja in vzdrževanja, na podlagi katerih bo obseg poginov zmanjšan, čemur pa v primeru nedavnega praznjenja Ptujskega jezera žal nismo bili priča.

Slikarski škržki, poraščeni s potujočimi trikotničarkami.

Ptujskega jezera, pa ni osamljen primer, kot bi si morda mislili, temveč smo takšnim nihanjem vodne gladine in posledičnim poginom priča vsak dan. Upravitelji namreč s sodobnim krmiljenjem hidroelektrarn na Dravi in Savi povzročajo redno nenaravno hitro nihanje vodne gladine, s čimer nekoliko zvišujejo izplen pri proizvodnji električne energije. Posledično pa smo dnevno priča množičnim poginom prebivalcev rečnih plitvin, kar se hidroenergetikom in drugim državnim organom očitno sploh ne zdi sporno početje.

Tujerodne invazivne vrste dobro uspevajo v akumulacijskih bazenih

Glede na pogin in videno stanje izsušenih plitvin lahko sklepamo, da med vsemi vrstami, ki poseljujejo Ptujsko jezero, številčno izstopajo školjke potujoče trikotničarke in signalni raki. Tudi pseudorazbore so številčne.

Školjka potujoča trikotničarka (*Dreissena*

zdesetkala domorodne vrste potočnih rakov. K nam se je razširil iz sosednje Avstrije. Je splošno razširjen v Dravi in ogroža obstoj domorodnih vrst potočnih rakov.

Riba pseudorazbora (*Pseudorasbora parva*) izvira iz vzhodne Azije. V Evropo so jo naselili nenamerno, kot prilov z drugimi vrstami rib iz gojitvenih ribnikov. Je tekmeč domorodnim vrstam rib, s katerimi tekmuje za življenjski prostor in hrano.

Ko reka postane vodna infrastruktura

V Dravskih elektrarnah Maribor razlagajo: »Ptujsko jezero je umetno jezero in smo dolžni vzdrževati objekt vodne infrastrukture, tako da se ohranjajo njegova funkcionalnost, obratovalna usposobljenost in predvsem varnost delovanja – vse naštetno redno in vestno tudi počnemo.« To je izjava hidroenergetikov, ki ne bi mogla bolje opisati njihovega dožemanja naših vod. Naj bralcem pojasnimo: Ptujsko jezero je akumulacijsko jezero Hidroelektrarne Formin, ki je nastalo z zajezitvijo Drave. Torej: ko zajezijo reko, njen zajezeni odsek razglasijo za vodno infrastrukturo. Ko veržno sezidajo jezove vzdolž celotne struge, kot so jih denimo na Dravi – radi bi jih tudi na Savi, Muri in Soči –, pa kar celotno reko razglasijo za vodno infrastrukturo, ki so jo »dolžni« upravljati in vzdrževati izključno v njeno korist. Tako hidroenergetiki reko razvrednotijo do temeljev, saj postane golo orodje v rokah brezvestnih ljudi, oropanih osnovnega znanja o ekologiji in širšem pomenu, ki ga imajo reke za prostor in družbo.

Marko Zupančič,
Društvo za proučevanje rib Slovenije
Fotografije: Slavko Prijatelj

25. EVROPSKO ČLANSKO PRVENSTVO V LOVU RIB S PLOVCEM

Zmaga Litve, Sloveniji 12. mesto

Slovenska članska reprezentanca v lovu rib s plovcem je zastopala Slovenijo na letošnjem 25. Evropskem članskem prvenstvu na Irskem.

Naša B-reprezentanca je bila sestavljena iz tekmovalcev, ki so se na lanskem državnem prvenstvu uvrstili med šestim in dvanajstim mestom, dočim A-reprezentanco Slovenije zastopa prvih šest uvrščenih tekmovalcev minulega DP. Slednji pa po ustaljenem dogovoru Tekmovalne komisije pri Ribiški zvezi Slovenije zastopajo našo državo na svetovnem prvenstvu.

Za B-reprezentanco Slovenije, ki nas je tokrat zastopala na Irskem, so tekmovali: Andrej Zimšek, Miha Jezovšek, Robert Makuc, Sašo Nedelko (vsi iz RD Radeče) in Boštjan Rojc (RD Brestanica - Krško). Tudi trener reprezentance, Egidij Knez, je član RD Radeče, od koder prihaja večina reprezentantov.

Delo vodje slovenske odprave na letošnjem EP na Irskem je prevzel in z odliko opravil mladi Peter Dimitrovski, ki je pred tem na evropsko prvenstvo vodil reprezentanco v enaki zasedbi v kraj Almere na Nizozemskem.

Da »jabolko ne pade daleč od drevesa« potrjuje dejstvo, da je mladi vodja reprezentance Peter sin našega večkratnega reprezentanta, nekdanjega prvaka (DP v LRP), trenerja, vodje slovenskih reprezentanc, uspešnega trgovca z ribiško opremo ter prizadevnega predsednika RD Brežice. Ze nekaj dni pred odhodom ekipe na Irsko sem se pogovarjal z mladim vodjo in spoznal njegovo delovno aktivnost, bistrost in bil sem presenečen, kaj vse je že postoril, preden so krenili na dolgo potovanje.

Po vrnitvi naše reprezentance z Irske mi je Peter zaupal: »Najprej bi se v imenu naše ekipe rad zahvalil strokovnemu osebju RZS, še posebej gospe Ivici Susman ter sekretarju Igorju Mikličiču za usklajeno sodelovanje, hitro pomoč pri urejanju zadev za naše sodelovanje na EP. Vesel sem, da je vse potekalo brez zapletov. Tu imam v mislih številne rezervacije na potovanju, bivanju, nabave Sensas krme za privabljanje rib, itd. Že predhodno sem se udeležil komercialnega tekmovanja na šestdnevnem ribiškem festivalu Bann Bonzana v kraju Bellaghy – Portglenone, kjer je potekalo letošnje EP v LRP in je oddaljeno 35 kilometrov od Belfasta. Tja sem odšel z namenom, da spoznam

Tokrat naš najuspešnejši reprezentant Andrej Zimšek z ulovom rib (fotografija: Andrej Zimšek).

kraj, tekmovalno traso in reko Bann, ki priteka iz jezera Lough Neagh. Uspelo mi je najti prijetno zasebno bivališče za 7 oseb. Vse je »štimalo« pri gostoljubnih domačinih. Na Irsko sta 20. junija ponoči s polnim kombijem tekmovalne opreme prva odpotovala Andrej Zimšek in Robi Makuc. Po dolgem napornem potovanju sta srečno pripotovala do našega novega »domovanja« v soboto 22. 6. Tega dne smo tudi ostali člani odprave z letalom odpotovali iz Dunaja. Pred pomembnima finalnima dneva so naši tekmovalci s trenerjem na treningih želeli ugotoviti in razrešiti čim več vprašanj glede pravilne odločitve sestave ribje krme, intervala krmljenja in s tem privabljanja rib itd. Res so se trudili, zelo mi je žal, da nismo uspeli doseči višje uvrstitve,« je med drugim dodal vidno razočaran vodja reprezentance in ob zaključku najinega pogovora še poudaril: »V imenu naše reprezentance bi se rad zahvalil vsem sponzorjem, ki so sodelovali na tekmovanju v Radečah z namenom finančne pomoči, Gostišču Strnad in naši krovni RZS.«

Na letošnjem EP je bila presenetljivo najuspešnejša reprezentanca Litve. Za osvojeno 1. mesto in naslov evropskih prvakov so na dvodnevem finalnem tekmovanju skupno prejeli 49 negativnih točk s skupno doseženo težo 12.234 g ujetih rib. Drugo mesto je osvojila Francija (55 NT in 13.478 g) in na tretjo stopničko se je uspelo povzpeti Nizozemski (58 NT in 14.190 g); četrto mesto je pripadlo domačinom – Irski (66 NT in t.13.902 g), peto je osvojila Poljska z enakim številom, 66 NT, a s slabšo težo 11.399 g ujetih rib; dvanajsta je bila Slovenija (104 NT in 6.326 g), trinajsta Belgija (106 NT in

B-reprezentanca, ki nas je letos zastopala na EP na Irskem (z leve): Boštjan Rojc, vodja Peter Dimitrovski, trener Egidij Knez, Andrej Zimšek, Miha Jezovšek, Sašo Nedelko in Robi Makuc (fotografija: Peter Dimitrovski).

5.823 g), štirinajsta Rusija, petnajsti Luksemburg, šestnajsta Škotska in sedemnajsta Finska.

V posamezni razvrstitvi je naslov evropskega prvaka osvojil Ramon Ansing (3 NT in 4.186 g) z Nizozemske, drugo mesto je osvojil Stephane Lindov (4 NT in 6.742 g) iz Francije, tretje Tomas Buzas (4 NT in 3.769 g) ter četrto Mindaugas Alekna (6 NT in 2.896 g); oba prihajata iz Litve. Andrej Zimšek je osvojil 32. mesto (15,5 NT in 1.321 g), Miha Jezovšek 42. (19 NT in 2.625 g), Robert Makuc 49. (19,5 NT in 1.578 g), Boštjan Rojc 60. (23 NT in 648 g) in Sašo Nedelko 67. mesto (27 NT in 154 g) od 94 nastopajočih reprezentantov iz sedemnajstih držav udeleženk EP na Irskem.

Naš najuspešnejši reprezentant omenjenega EP Andrej Zimšek nam je med drugim povedal: »Osebnost sem pričakoval boljši ulov, a se je pokazalo, da v tem letnem času reka Bann poseduje premalo tistih rib, ki imajo rade okusno pripravljeno ribjo krmo in slastno vabo na trnku. Za privabljanje rib smo uporabljali francosko krmo in cca. 50 % zemlje, obogateno s komarjevo ličinko fuji. Za na trnek smo uporabljali ličinko muhe z imenom Kaster in ličinko večjih komarjev z imenom Vredevas. Med lovom rib smo neprestano streljali kasterje in zrna industrijske konoplje z namenom povzročitve ropota na vodni površini, s tem dosežemo privabljanje rib v svoj lovni prostor. Moram povedati, da naša ekipa na treningih po uspehu lova rib ni zaostajala v primerjavi z drugimi. V finalnih dneh tekmovanja bi morali bolj zaupati sami sebi, kot je to storila Litva, ne pa se toliko prilagajati – posnemati izvajanje ribolova naših nasprotnikov,« je še poudaril naš najuspešnejši reprezentant Andrej.

Trener reprezentance Egidij Knez je med drugim poudaril: »Na prečudoviti, malo vijugasti tekmovalni trasi smo se trudili tako na treningih kot kasneje na finalnih dneh tekmovanja doseči čim boljši rezultat. Na cca. 6 m globoki, počasi tekoči reki Bann smo uporabljali šesti del 13 m dolge štek palice in najlonski navez s plovci od 1,25 do 3 g teže. Prijemale so ribice, težke od 50 do 150 g, če si imel srečo pa ti je prišla riba imenovana križanec, težka tudi do pol kilograma, kar je pomenilo, da si ujel tombolo, saj je bil ulov te ribe zelo redek. Posebnost letošnjega veljavnega pravilnika je bila novost, da postrv, losos, jegulja in ščuka ne štejejo za dosego končne teže ujetih rib, kar je bilo na prejšnjih EP in SP dovoljeno. Želeli smo si višje uvrstitve, a ostane nam le tolažba, da smo vendarle premagali večkratne bivše svetovne prvake, ki jim je blizu podoben način lova rdečeoč,« je strnil svoje misli trener naše reprezentance.

Zapisal: Jože Šmejc

26. TEKMOVANJE MLADIH RIBIČEV ZA POKAL ALPE-JADRAN IN GLASILA RIBIČ

Ponovno slavili Madžari in Celjani

Zadnji vroči avgustovski poletni dnevi že tradicionalno napovedujejo prihajajoče mednarodno tekmovanje v sladkovodnem športnem ribolovu za mlade v lovu rib s plovcem za Pokal Alpe-Jadran in Pokal glasila Ribič.

Tradicije, ki je ne gre zanemariti, saj so se mladi zbrali že 26. po vrsti. 31. avgust je zopet obetal soparen, vroč dan in nebo brez oblačka. Kot naročeno, da mladi pred začetkom šole brezskrbno uživajo v lepih dneh. Zbralo se je 11 ekip, pet hrvaških, ena madžarska, preostale so bile slovenske. Nekateri so prišli že dan ali dva prej, saj so opravili preglede trase in trenirali. Tistega sobotnega jutra pa so se vsi udeleženci zbrali pri jezeru Pristava. Opraviti so morali najpomembnejše začetne stvari – ekipe so se morale prijaviti, žrebali so sektorje in startna mesta, ZRD Maribor pa je poskrbela še za okrepčilen zajtrk. Po odprtju tekmovanja okoli 8. ure so tekmovalci odšli na tekmovalna mesta.

Sledila sta priprava in krmljenje rib. Kmalu so organizatorji naznanili začetek tekmovanja. Otroci so ribam v jezeru – somičem, ploščičem, rdečeočkam, zelenikam, koresljam, krapom – ponujali vabe, opazovali dogajanje v vodi in zavzeto kovali taktiko. Če smo se med tekmo sprehodil med tekmovalci, smo lahko začutil nemir, skrb, adrenalin. Vešči so tekmovalci in rokovanj z ribami. Niso se pustili zmotiti niti za sekundo. V bližini so jih budno spremljali trenerji in spremljevalci, ki so jih oskrbovali z osvežilnimi pijačami in prigrizki za energijo. Kazalci na uri so se hitro vrteli in kaj kmalu je pisk oznanil zadnjih nekaj minut tekme. Sonce je bilo visoko na nebu in ni prizanašalo s sončnimi žarki. Vidno utrujeni

Sončen dan ob jezeru Pristava je privabil kar nekaj tekmovalcev.

Zmagovalna ekipa z Madžarske

Zmagovalna ekipa Pokala glasila Ribič in v. d. urednika Nuška Božičnik

so mladi hiteli, da bi čim bolje izkoristili zadnje minute in ujeli še kakšno ribo. Po zaključku tekme je sledilo še tehtanje ulovov. Sodniki so si podatke skrbno zapisali, mladi pa so po tihem že seštevali rezultate in sklepali o morebitnem pokalu. Sledila sta pospravljanje opreme in zaslužen kosilo v prostorih turistične kmetije Knuplež. Sodniki so medtem uredili rezultate za podelitev priznanj. Bojan Javornik, predsednik ZRD Maribor, je tekmovalcem čestital za uspešno dopoldne ter dodal, da je vesel, saj je vse potekalo kot mora. Z veseljem je podelil pokale najboljšim. Za pokal Alpe-Jadran in Pokal glasila Ribič je v kategoriji posamezno zmagal Jan Varga s Hrvaške, ujel je 8.880 g rib.

Tekmovalci so bili med tekmo zelo osredotočeni na do-gajanje v vodi.

Sledila sta mu Sebastjan Urbanič iz ŠRD Novi Marof (Hrvaška), ki je ujel 8.040 g rib, ter David Jambor iz kraja Mochosz na Madžarskem, ki je ujel 6.360 g rib. Ekipno je slavila ekipa Mochosz z Madžarske, ki so jo sestavljali Scbolcs Smanyi, Roland Vido in David Jambor, drugo mesto je osvojila hrvaška ekipa ŠRD Novi Marof, ki so jo sestavljali Robert Ivanušec, Sebastjan Uranič, Martin Kračun, in tretje ekipa HR U-15 Interland prav tako s Hrvaške v sestavi Jan Varga, Luka Florijanič in Fabricio Ištvaneek. Pokal glasila Ribič je zopet zaslužen, in to že tretjič zapored prejela ekipa ZRD Celje, ki so jo sestavljali Luka Grivec, Rok Koševina in Matic Grivec. Pokale sta podelila predsednik ZRD Maribor Bojan Javornik in v. d. novega urednika glasila Ribič Nuška Božičnik. Vsi preostali pa niso ostali praznih rok. Vsak tekmovalac je prejel za spomin majico ter simbolne nagrade, ki so jih tudi letos prispevali Paloma, ribiške trgovine Trofeja iz Maribora, Henkel Maribor, Jure iz Ptuja in Som iz Svete Trojice. Seveda brez skupne fotografije ni šlo. Tako so organizatorji zaključili letošnje tekmovanje, ki so ga ocenili kot zelo uspešno in pozitivno. Na tekmi je vladalo pozitivno tekmovalno vzdušje, mladi so bili z rezultati zadovoljni in, kar je najpomembnejše: pomembno je sodelovati in tkati nove prijateljske vezi. Vedno znova se česa naučimo.

Po koncu je tradicionalno treba pozirati še za skupinsko fotografijo sodelujočih.

*Nuška Božičnik,
fotografije:
Jure Ušeničnik*

SOBOŠKI RIBIČI ŽE 60 LET SKRBIJO ZA NARAVO, VODE IN RIBJI ZAROD

Ob jubilejem praznovanju najzaslužnejšim ribičem podelili ribiška priznanja

Plaketo Ivana Franketa Ribiške zveze Slovenije sta prejela Zoran Vidic in Ludvik Števančec.

Ribiška družina Murska Sobota je bila ustanovljena pred 60 leti. Ribiči so ribiški praznik proslavili ob ribiškem domu v Murški Soboti ob vodah Kamenščice. Na slovesnosti so se zbrali ribiči in drugi, ki spoštujejo in varujejo naravo. V goste so na praznovanje prišli predstavniki Ribiške družine Lendava, Ljutomer in Gornja Radgona, sponzorji in poslovni partnerji. Ribičem je ob 60-letnici delovanja čestital župan

RD Murska Sobota je počastila 60-letnico delovanja.

Občine Murska Sobota dr. Aleksander Jevšek, ki je družini podelili priznanje. Čestitkam se je pridružil tudi član Upravnega odbora Ribiške zveze Slovenije Zoran Marko. Zgodovinski prerez delovanja Ribiške družine Murska Sobota je predstavil njen predsednik Aleš Horvat. V 60 letih so se zgodili številni mejniki in prelomnice. Ribiška družina je bila ustanovljena leta 1959. Istega leta jim je sekretariat za kmetijstvo do-

Nagrajenci ob 60-letnem praznovanju Ribiške družine Murska Sobota

delil ribiški okoliš. Deset let pozneje, leta 1969, je bila družina vpisana v register društev Občine Murska Sobota, leta 1975 pa še v register društev republiškega sekretariata za notranje zadeve. V vmesnem času so večkrat spremenili in dopolnili pravila, na podlagi katerih je bil sprejet statut. Leta 1974 so zgradili ribiški dom ob Soboškem jezeru, ki so ga pozneje večkrat dozidali. Skozi 60 let delovanja je ribiška družina prehodila dolgo pot, menjali so se

bil letos sprejet akcijski načrt. V reki Muri namreč živi največ vrst rib v Sloveniji, ki jih morajo ribiči varovati v sklopu delovanja in zavesti Ribiške družine Murska Sobota. Poleg skrbi za okolje in vodni živelj se ribiči udeležujejo tudi športnih ribiških tekmovanj. Tako se lahko tekmovalna ekipa pohvali z dvema naslovoma državnih prvakov Slovenije. Članstvo se v zadnjih letih sicer povečuje, zdaj družina beleži že 400 članov. Želja družine je, da

so jih kar s košarami lovili ter nosili domov za preživetje. Ob 60-letnici je Ribiška zveza Slovenije ribiški družini Murska Sobota podelila jubilejno listino. Ob praznovanju so jubilejne listine prejeli: za 50 let članstva Andrej Šalika, za 40 let Milan Kerec in Janez Lukač, za 30 let Franc Pucko, Štefan Baranja in Emil Zelko, za 20 let pa Jože Novak. Red za ribiške zasluge tretje stopnje za dolgoletno aktivno sodelovanje v RD Murska Sobota so prejeli Štefan

Član Upravnega odbora Ribiške zveze Slovenije Zoran Marko je RD Murska Sobota podelil jubilejno listino RZS.

Pozdrav predsednika RD Murska Sobota Aleša Horvata

ljudje, spremenilo se je marsikaj, a osnovno poslanstvo ribičev je ostalo enako: varovanje narave, skrb za zdravo in čisto vodo ter ohranjanje življenja v njej. Za mnoge ribiče je ribolov način življenja, ki včasih preraste v pravo strast in tekmovalnost. Ključ do uspehov, ki so jih ribiči dosegli, je bilo prostovoljno delo, organizacija številnih akcij in podobno. Ribiči so v 60 letih delovanja v svoje vode vložili več kot 100 ton rib, izvedli več kot 500 delovnih ur akcij in intervencij. Čuvaji so opravili več kot 1000 kilometrov obhodov okrog svojih voda. V vseh letih delovanja so zelo skrbno in marljivo skrbeli za vode, saj se lahko pohvalijo s kapitalnimi ribami in urejenimi gramoznicami, ki privabljajo številne ribiče od blizu in daleč na ulov. Tesno so povezani z reko Muro, kajti leta 1994 je bil revitaliziran Lukačev kanal, ki pa je zdaj na žalost zopet slabo pretočen. Zato so lani naredili akcijski načrt za revitalizacijo Mure pod okriljem Zavoda za varstvo narave Slovenije. Predlagali so, da bi ga vključili v načrt revitalizacije, kar jim je tudi uspelo, pri čemer je

bi v svoje vrste pritegnili še več mladih, kar jim tudi uspeva. Po več letih so letos organizirali dvodnevni ribiški tabor za mlade ribiče, ki se ga je udeležilo 26 mladih ribičev in ribičk. Ribiško družino Murska Sobota so prevzeli mladi ribiči, ki so zagnali kolesje ribištva, zato naj bi se v prihodnje Ribiška družina Murska Sobota spet pojavila na slovenskem ribiškem zemljevidu in spet dobila tisti blišč, kot ga je imela nekoč, ko so imeli državne ribiške prvake. Občina Murska Sobota tesno sodeluje z Ribiško družino Murska Sobota. Občina pripravlja odlok o plovnem režimu na Kamenščici, kjer bodo svoj prostor dobili tudi ribiči. Ob obletnici so bili kritični do države, ki spreminja neljube ukrepe. Dejstvo je, da vse ribiške družine v Sloveniji delujejo in delajo v javnem interesu, za nagrado pa potem dobijo koncesijo, ki ni tako nizka, nekateri morajo celo plačevati rabo vode. Vsi kanali in jarki okrog reke Mure so suhi, brez pretoka vode. Bili so časi, ko je reka Mura prestopila svoje bregove, voda je zalila travnike in polja. Ko pa je odtekla, je bilo polno rib in ljudje

Černjavič, Milan Hari, Dejan Bukovec, Simon Čiček, Boris Štefanec, Aleš Horvat in Mihael Gjergjek. Red za ribiške zasluge druge stopnje je prejel Borut Praček, red za ribiške zasluge prve stopnje pa Franc Šeruga za dolgoletno aktivno sodelovanje v RD Murska Sobota – bil je predsednik družine od leta 1992 do 1996 – in Štefan Gjergjek za dolgoletno sodelovanje z RD Murska Sobota ter aktivno sodelovanje v tekmovalni ekipi. Plaketo Ivana Franketa sta prejela Zoran Vidic, ki je član od leta 1967, opravljal je delo tajnika od leta 1981 do 1984, bil je predsednik gospodarske komisije od l. 1985 do 1989, predsednik tekmovalne komisije od l. 1990 do 1994, predsednik komisije za delo z mladimi od l. 1995 do 1996, gospodar družine pa v letih 1997 do 1998, in Ludvik Števančec, ki je član družine od leta 1978, bil je član tekmovalne podkomisije Ribiške zveze Slovenije za lov rib s plovcem od l. 1994 do 2003, predsednik družine od l. 1992 do 1996, podpredsednik družine od l. 2002 do 2018, gospodar družine pa od leta 2018.

Besedilo in fotografije: Jože Žerdin

Nova vodilna moč na Zavodu za ribištvo

Zavod za ribištvo Slovenije je osrednja strokovna inštitucija s področja ribištva v Republiki Sloveniji. Kot javni zavod ima zelo pomembno strokovno vlogo na področju sladkovodnega in morskega ribištva, saj opravlja dejavnosti javne službe na področju sladkovodnega in morskega ribištva. Zavod se vse od njegove ustanovitve trudi izvajati aktivnosti, ki bodo prispevale k trajnostnemu upravljanju z ribjim življem in ohranitvi njegove pestrosti. Zavod med drugim skrbi za pripravo dolgoročnih ribiško-gojitvenih načrtov, s katerimi želimo v Sloveniji trajnostno upravljati z našim ribjim bogastvom. Poleg tega izvaja tudi tržne dejavnosti s področja športno-rekreativnega ribolova in gojitve rib ter različne raziskovalne in strokovne naloge s področja ribiške biologije. Dobro sodeluje z ribiškimi družinami in Ribiško zvezo Slovenije, tako glede strokovnega dela kot tudi z njim povezanega ribiškega upravljanja.

Pomembna je tudi njegova vloga na mednarodnih projektih. Zavod je tudi vodilna strokovna institucija v celotni regiji.

S 30. 3. 2019 je dolžnosti direktorja Zavoda za ribištvo Slovenije prevzel Rado Javornik. Odločili smo se poklepetati z novim direktorjem, da bralcem glasila Ribič predstavi svojo vizijo dela in razvoja Zavoda, najpomembnejše naloge in svoje videnje razvoja sladkovodnega ribištva v Sloveniji.

Kaj vas je vodilo, da ste se odločili kandidirati za direktorja Zavoda za ribištvo Slovenije?

Živim ob reki Krki blizu vasi Krka. Tako imam stalen kontakt z reko in življenjem v njej in ob njej. Dnevno sem se srečeval z ribiči, čuvaji. Živo se spominim tudi otroških let, ki sem jih preživel v tesni povezavi z reko, ki me je vedno magično privlačila. Moj stari oče je leta 1922 postavil jez na Krki. S Hribarjem iz Ljubljane je imel stari oče pogodbo o najemu dela naše žage za vališče potočne postrvi. Ribe me zelo zanimajo tudi kot diplomirane inženirja kmetijstva – živinorej. Glede na pomembno funkcijo Zavoda za ribištvo Slovenije v trajnostnem upravljanju z našim ribjim bogastvom, sem v funkciji direktorja Zavoda videl velik izziv za svoje nadaljnje delo, kjer bi lahko prispeval pomemben delež.

Zavod s svojimi aktivnostmi pokriva celotno področje ribištva v Sloveniji. Kako vidite naloge in poslanstvo Zavoda?

Področje delovanja je res široko. Zavod za ribištvo Slovenije opravlja dejavnosti javne službe na področju sladkovodnega in morskega ribištva. Poleg tega izvaja tudi tržne dejavnosti s področja športno-rekreativnega ribolova in gojitve rib, ter različne raziskovalne in strokovne naloge s področja ribiške biologije. Zavod razpolaga z veliko znanja tako na področju morskega kot tudi sladkovodnega ribištva. Področje dela je zelo široko in izredno odgovorno. Naš cilj je, da smo na vseh področjih dela

Direktor Zavoda za ribištvo Rado Javornik

vodilni in da zaupane naloge opravimo vrhunsko.

Katere so najpomembnejše naloge Zavoda na področju sladkovodnega ribištva?

Na prvem mestu bi omenil naloge javne službe. Sem spadajo:

- vzpostavitev in vodenje celovitega informacijskega sistema ribištva, izvajanje monitoringa populacij rib in monitoringa rib kot elementa ekološkega stanja voda po predpisih o varstvu okolja in vodah in določbah Zakona o sladkovodnem ribištvu;

- priprava načrta ribiškega upravljanja v ribiških območjih, izdelava ribiško-gojitvenih načrtov, potrjevanje letnih programov izvajalcev ribiškega upravljanja;

- kataster;
- spremljanje vrst Natura 2000;
- načrt upravljanja s kormorani;
- izvajanje ribiškega upravljanja v vodah posebnega pomena;
- izdajanje soglasij in strokovnih mnenj.

Pomembna dejavnost Zavoda je tudi tržna dejavnost. Sem spadajo predvsem:

- različne raziskovalne in strokovne naloge s področja biologije ribištva;

- trženje športno-rekreativnega ribolova v vodah posebnega pomena, v katerih ribiško upravljanje izvaja Zavod za ribištvo Slovenije;

- gojitev in prodaja rib v ribojnih obratih.

Ali bi Zavod lahko imel vodilno vlogo pri usklajevanju vseh institucij, ki so udeležene v dejavnostih na področju ribištva?

Zavod za ribištvo Slovenije je osrednja strokovna institucija s področja ribištva v Republiki Sloveniji. Imamo veliko izvrstnih strokovnjakov in znanja za izvajanje najzahtevnejših strokovnih nalog na področju sladkovodnega in morskega ribištva. Poleg biologov imamo tudi veliko znanja na področju gradnje in vzdrževanja objektov na vodah, zato smo lahko aktivni na precej širšem področju strokovnih aktivnosti na področju sladkovodnega ribištva. Zelo dobro sodelujemo z ribiškimi družinami. Aktivni smo tudi na področju mednarodnih projektov, bodisi kot nosilec ali partner. Naj omenim le nekatere: LIFE FOR LASCA, LIFE STRŽEN, LIFE IP, Projekt VIPava. Tako Zavod nima le vodilne vloge na področju ribištva pri nas, ampak vedno bolj širimo svojo strokovno vlogo v mednarodnem prostoru okrog Slovenije.

Kako vidite organizacijo sladkovodnega ribištva kot celote? Ribiško upravljanje v rokah ribiških družin, povezava med civilno družbo, stroko in ministrstvom je v nekem pomenu posebnost v Evropi. Kako gledate na sodelovanje z RD in RZS kot civilne družbe, ki deluje v javnem interesu?

Po mojem mnenju je organizacija sladkovodnega ribištva kot celote v Sloveniji uspešna. Stanje ribjih populacij, predvsem domorodnih ribjih vrst, ki prevladujejo, je

V iskanju zlatovčic

(Siniša Kovačiček: U potrazi za zlatovčicama. Ribolovac, 2. maj 2016)

Po nasvetu ribiškega prijatelja Andreja Šoštariča iz Celja sem obiskal Bohinjsko jezero, sicer bolj turistično kot ribiško, ker se nismo najbolje pripravili za to vrsto ribolova. Lahko bi rekli, da sva šla v neke vrste izvidnico, ker niti njemu niti meni Bohinjsko jezero ni bilo ravno znano, predvsem ne tamkajšnji načini ribolova. Naš cilj je bil uloviti jezersko zlatovčico in preživeti lep dan v Bohinjski dolini.

Globoko dno

Bohinjsko jezero je vključeno v Triglavski narodni park od leta 1981. Leži na južni strani Julijskih Alp na Gorenjskem na nadmorski višini 526 m; dolgo je okoli 4350 in široko 1200 metrov. Je zelo globoko, na določenih delih tudi več kot 40 m. Poleg ribolova je jezero tudi turistična znamenitost z obilico postranskih dejavnosti, ki jih ponujajo tamkajšnji turistični delavci. Nedotaknjena narava, popoln mir in notranje zadovoljstvo je tisto, kar privablja 100.000 turistov na leto na Bohinjsko jezero. Mi smo bili gostje mladega slovenskega podjetnika, ki nam je tudi odstopil čoln in nas s

pomočjo prijateljev iz RD Bohinj napotil na mesta, kjer bi lahko poskusili loviti jezerske zlatovčice. Ni vsak ribolov na zlatovčico vedno uspešen. Janez nam je povedal, da so jezersko

zlatovčico vložili v jezero davnega leta 1943 in z leti je postala glavna ribja vrsta v jezeru. Dandanes je v njem res veliko zlatovčic, zato nam je priporočil uporabo »bohinjskega sistema«, da bi bili pri ribolovu na zlatovčice čim uspešnejši.

Klen, ujet pod mostom pri cerkvi sv. Janeza Krstnika.

Bohinjski sistem za zlatovčico

Z Andrejem sva z budnim očesom spremljala, kaj je Janez počel s svojim priborom. »Bohinjski sistem« pomeni uporabo palice vijačnice, dolžine 2,4–3 m, ribiškega kolesca z najlonom, debeline od 0,16 do 0,25 mm, na katerem je pritrjenih 4 do 5 krilc upiravk, velikosti št. 5, v nekakšnem nizu, obteženim

Cerkev sv. Janeza Krstnika v Bohinju

Bohinjski sistem ribolova

Naš cilj je bil uloviti zlatovščico in uživati v lepotah Bohinja. Enega smo uresničili, drugega bomo morali prihodnjič.

s prilagojenimi grami svinca in na koncu navezan trnek št. 1. Kot vabo uporabljajo mrtvo ribico pisanec, ki prebiva v jezeru in s katero se ribe prehranjujejo. Seveda midva takega pribora nisva imela in sva uporabljala Janezovega, ki je imel taka sistema pripravljena na dveh palicah. Moja *ultralight* vijačnica in silikonske vabe so tokrat padle v drug načrt. No, ko smo se vozili iz enega zaliva v drugega, sem pod grmičevjem opazil jato ostrizev. Hitro sem vzel palico in na silikonsko ribico skoraj v minuti ujel 4 do 5 ostrizev. Sicer niso bili posebnih velikosti, a bile so ribe in to moje prve iz Bohinjskega jezera. Tudi Andrej

je ujel nekaj primerkov, medtem ko naju je Janez debelo gledal. Očitno je bilo zanj nekaj novega, tako kot je bil nama bohinjski sistem.

Ribolov na vlek

Ko smo se le odpravili proti globljim delom jezera, smo začeli tudi z ribolovom na vlek. Z dvema palicama smo iskali, v katerem sloju je naša vaba oz. v katerem sloju se zadržujejo zlatovčice. V primeru prijema na eni palici bi na drugi takoj ponastavili globino vleka. Po Janezovih napotkih smo pluli v smeri izliva reke Savice v jezero. Poleg jezerskih zlatovčic v jezeru prebivajo

še pisanci, menki, jezerske postrvi, potočne postrvi, kleni in ostrizi. Na poti do ustja Savice sva oba imela po nekaj prijemov, ampak ujeti sva uspela le eno jezersko postrv, dolžine 30 cm. Nekaj rib se je snelo oz. slabo prijelo, tako da nismo imeli sreče pri lovu jezerske zlatovčice. Izliv Savice v jezero je zelo slikovit; tam smo se usidrali in se malo sprehodili po peščeni obali. Barva vode se je prelivala iz svetlo zelene v temno zeleno proti globinam jezera. Okoli nas smo občudovali planine in zvok tišine; občutek sem imel, kot bi se čas ustavil. Z Andrejem sva vzela palici in nekajkrat vrgla vabi v sam izliv, kjer je Andreju uspelo uloviti jezersko postrv, meni pa potočno ter še nekaj ostrizev. Nato smo po odmoru nadaljevali z lovom na vlek, a žal nismo dočakali prijema.

Klen za klenom

Očitno je bilo, da nismo izbrali pravega dne ali časa prehranjevanja zlatovčic. Vendar nisva obupala, saj bi v takem vremenu plovbo s čolnom priporočil vsakemu gostu, ki pride v Bohinj. Po vrnitvi v zaliv, v katerem smo začeli našo zgodbo, nam je Janez povedal, da so imeli njegovi prijatelji več sreče in so ujeli nekaj zlatovčic. Naredili smo nekaj fotografij za spomin, nama pa je bilo v uteho, da sva bila tistega dne del ribiškega tima. Po koncu ribolova sva z Andrejem krenila proti najinemu apartmaju. Spotoma sva se na mojo željo ustavila še pri cerkvi sv. Janeza Krstnika. Cerkev je bila zgrajena v 13. stoletju v romanskem stilu, njena posebnost pa je leseni artefakt glave Janeza Krstnika, kakršnih je menda na svetu le še pet. Za pogled z mostu ob cerkvi proti jezeru lahko mirno rečemo, da je simbolna podoba Bohinja. No, če bi pogledali malo bliže, bi pod mostom lahko videli veliko jato klenov. Pravzaprav je bil to razlog, da sem Janeza prosil, da bi se malo ustavili na tistem mestu. Iz svoje škatlice sem vzel vobler domače izdelave, se spustil do mostu na zgornji del obale in ga ponudil ribam. V pol ure sem skoraj na vsak met imel prijem klena različnih velikosti in različnih barv plavuti. Tako smo končali ribolov in se napotili na odlično tradicionalno kosilo, od koder smo imeli lep pogled na slovenske gore. Kot sem napisal v začetku, je bil moj cilj ujeti jezersko zlatovčico in preživeti lep dan v Bohinju. Slednji cilj sem dosegel, za uresničitev prvega pa bom moral jezero obiskati ponovno.

Prevedel: mag. Igor Miličič

Na hitro s štruco belega

Letošnje leto si bom najbrž za vedno zapomnil. Ne samo, da sem imel nekaj zdravstvenih težav in posledično precejšen primanjkljaj pri ribolovu, lahko bi naštel še nekaj drugih stvari. Tudi dobrih. A o teh morda kdaj drugič.

Tako sem na primer šele konec avgusta opravil svoj prvi letošnji ribolov na reki Gradaščici. V tem času po navadi odlovim vsaj polovico dodeljenih ribolovnih dni, ki jih imam za lov belic na voljo le deset in jih pravzaprav lahko dokaj hitro porabim. Zato vedno pazim, da ribolove razporedim tako, da mi jih nekaj ostane za jesen, vse tja do sredine decembra, ko stare dovolilnice zamenjam z novimi.

V Gradaščici se sicer večinoma muhari na ciljne ribe, kot so lipan, šarenka in potočna postrv. Dobrih predelov je veliko in se nizajo vse od Polhovega Gradca, kjer nastane Gradaščica z združitvijo rečič Mala voda in Božna, naprej dolvodno do konca revirja pod gradom Bokalce. S tehniko muharjenja lahko lovimo tudi sulca, ki ga je v Gradaščici veliko, sezona lova nanj pa je že tu.

Muharjenje je zanimivo, tudi uspešno, a od ribiča terja dosti volje in spretnosti, da v relativno majhni in bolj ali manj obrasli vodi ponudi ribam muho na čim

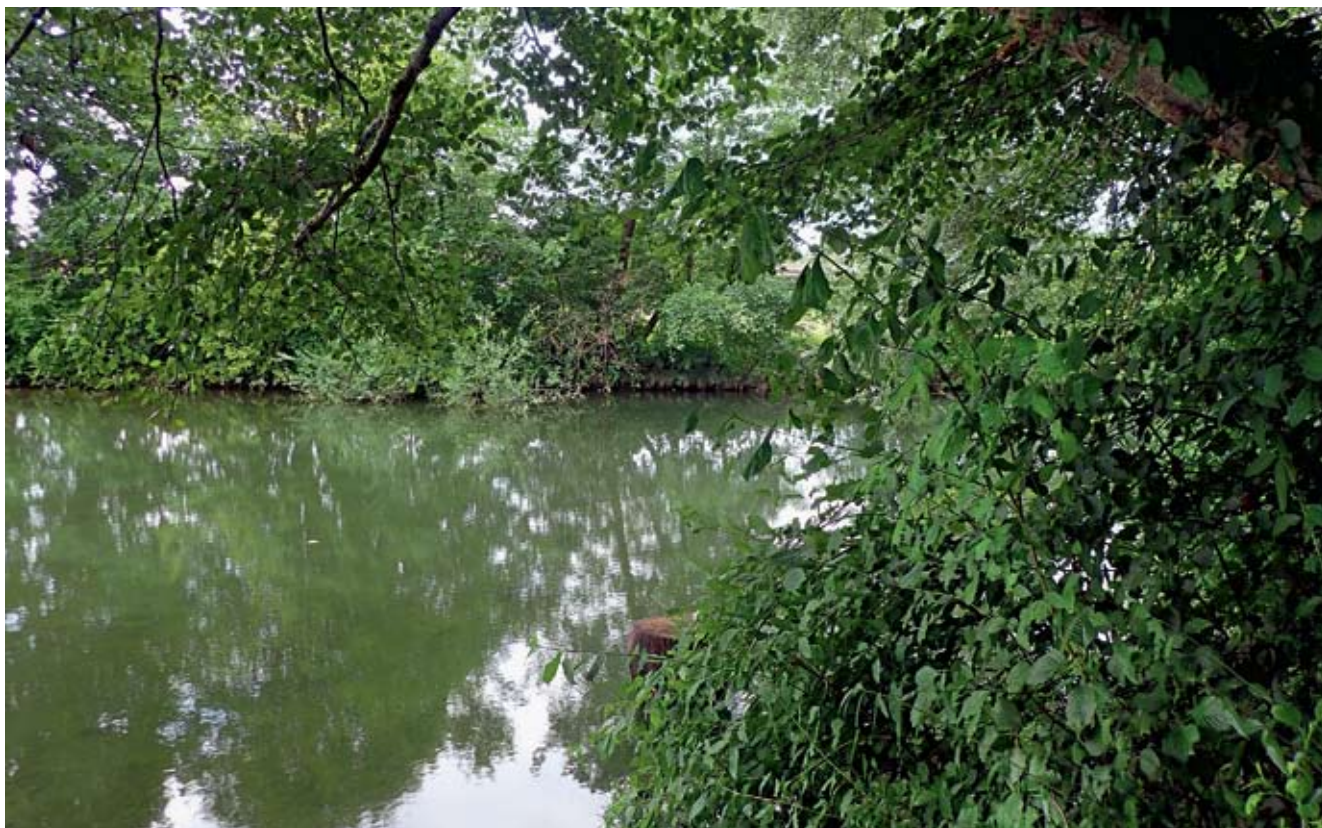
bolj naraven način in se pri tem preveč ne izpostavlja. RIBE so seveda previdne. Sploh v razmerah nizke in bistre vode bo ribiču velika nagrada že en sam lipan (ali potočnica), ki bo za muho pokazal vsaj zanimanje, četudi je morda ne bo pobral. S tehniko muharjenja lahko lovimo tudi podust, klena, mreno in platnico. Seveda so razmere enako zahtevne kot za lov salmonidov, lahko pa smo prav tako bogato nagrajeni. Na vitki muharici s trnico recimo 0,12 mm je zapeti kilogramski klen dober borec, ki ga zlepa ne bo mogoče pripeljati do podmetanke. Enako velja za podust, ki s svojim značilnim otepanjem lahko povzroči, da se nepredvidnemu muharju strga tanka trnica. Platnica je pojem zase. Zapeta se srčno bori do zadnjih atomov moči. Zdi se mi, da je izmed naštetih rib bolj borbena od nje le še mrena. Tako pravijo bolj izkušeni muharji, saj sam razen klena na muho od ciprinidnih vrst nisem ujel še nobene druge. Lahko pa potrdim, da je tako pri običajnem beličarjenju z vožnjo plovca

ali z vabo na dnu. Mrena se daleč najbolj upira, sledijo ji platnica, klen in podust. Prav vse je lepo imeti zapete na trnku, vsaka ogreje ribiško srce in si zasluži, da jo spustimo nazaj v vodo, da nam naredi veselje še drugič, tretjič ...

Predogled

Torej, ko sem se odločil, kam bom šel loviti, sem si v zadnjih avgustovskih dneh vzel dan za ogled. Večkrat sem sicer že spoznal, da je to najbolje storiti z ribiško palico v roki (ali vsaj v prtlačniku) in štruco belega kruha pod pazduho. Namreč, kadar razmere ustrezajo, samo vpišem datum v mojo letno ribolovno dovolilnico in že lahko lovim. Dan pozneje so razmere lahko že povsem drugačne.

Kljub temu sem tvegala in pustil pribor doma. Od vse opreme sem nosil le polarizacijska očala. Do reke imam približno 5 km in prav lahko bi šel tudi peš, sem pomislil sam pri sebi, ko sem zaklenil avto in se po levem bregu odpravil

Eno boljših ribolovnih mest, kjer se splača poskusiti, je v bližini grma ob nasprotnem bregu.

gorvodno. Na tistem predelu je nekaj dobrih mest, kjer se obvezno ustavim, se za nekaj minut pritajim za kakšno drevo, od koder spremljam dogajanje v vodi. Strpnost je ključni dejavnik za pridobivanje informacij o ribji aktivnosti, zato vsaj deset minut počakam, preden se odpravim naprej. Dva ali tri dobra ribolovna mesta na razdalji nekaj

dna le nekaj malega ob bregu in morda kakšen meter stran. Čez nekaj minut je v vidno polje leno priplaval lep klen. Prav počasi je drsel gorvodno. Ocenil sem ga na kilogram ali morda nekaj več. Ker ga nisem preplašil oz. sem bil dobro skrit, je sproščeno odplaval naprej. Nekaj trenutkov pozneje se je pojavil še eden podobne velikosti; prav lahko bi bil tudi

klen, podust pa prav gotovo ne. Zato se v takih primerih raje, kot da bi vztrajal še naprej na istem mestu, odpravim do naslednjega ribolovnega mesta. Opisano velja v razmerah bistre in nizke vode, kadar pa je kalna in nekoliko povišana, ribe niso tako plašne in ribič lahko upa na nekaj zaporednih prijemov.

Hitri dopoldanski ribolov

Na ogledu sem videl precej aktivnih rib in samo upal sem, da se do naslednjega dne ne bo spremenilo kaj bistvenega. Doma sem potem pripravil nekaj po-

Klen, teže slabega kilograma, mi je prinesel dobro tono veselja, predvsem pa optimizma, saj je kot prva riba zjutraj oznanil, da bi bil ribolov lahko dober.

Zarasla brežina nudi ribiču odlično kritje, obenem pa to pomeni tudi nekaj morebitnih težav z zapletanjem laksa za veje in stebelca trave.

sto metrov so več kot dovolj za dober krajši oziroma nekajurni ribolov. Kaj pravzaprav mislim pod pojmom dober ribolov? Rekel bi, da to pomeni čim več ujetih rib in vmes še kakšna kapitalna. Vendar pa včasih razmere niso posebno ugodne in prav lahko se zgodi, da en dan ujamemo recimo deset rib in mislimo, da smo mojstri ribolova, naslednji dan pa nas lahko suha podmetalka grobo postavi na realna tla. Zato sem izjemno zadovoljen, če na vsakem od izbranih dveh ali treh mest ujamem eno samo ribo. Kadar mi to uspe, velikokrat z ribolovom kar preneham. Sem in tja, ko sem posebno zavzet, pa vseeno zaokrožim in se vrnem na izhodišče, da ponovno poskusim srečo. Po uri ali dveh se ribe že toliko umirijo, da se prav lahko zgodi, da prime še katera.

Prvo opazovalno mesto, s katerega bi bilo mogoče loviti, je bilo kar gosto zaraslo in prav nič shojeno. To je pomenilo, da tam že dlje ni nihče lovil. To niti ni bilo slabo. Morda sem bil celo jaz zadnji, ki sem lani tam namakal trnek. Ribe imajo mir, počutijo se varne, posledično jih bo lažje pretentati. Sloneč na vrbinem deblu sem pogled usmeril v vodo, vendar kaj dosti, kljub polarizacijskim očalam, nisem videl. Svetloba je padala tako, da se je lepo videlo do

isti. Veselil sem se, kar sem videl, ribe so bile kot po navadi tam, ko pa sem se že hotel prestaviti naprej do naslednjega mesta, se je pojavila še jata kakih šestih podusti. Mesto je bilo pravo. »Jutri jim bom tukaj obvezno ponudil vabo,« sem pomislil. Ko bo cof kruha padel v vodo, bo najverjetneje prvi pri njem klen. On je vedno na preži za kakšnim zalogajem, ne glede od kod pride. Padec sistema v vodo ga bo, radovednega kot je, pripravil, da bo prišel pogledat, kaj se je zgodilo. Kadar pa je v neposredni bližini in ga nismo preplašili s svojo senco, ropotom ali podobnim, se bo takoj pognal za vabo. Lahko pa se bodo za kosi kruha pognale le trume ribjega drobiža, ki so v tem letnem času prava nadloga. To sem raje kar odmisli.

Podust je mirnejša in daleč manj napadalna. Vzame si nekaj več časa, preden pobere na dnu ležeči kruh. Kako hitra bo, je odvisno tudi od števila rib v jati. Nekoč sem v bistri vodi opazoval živčno kroženje nekaj večjih podusti okoli kosa kruha na dnu. Vrtele so se v krogu okoli vabe, vse dokler je ena ni pobrala. Do takrat bi klen to storil že petkrat. Ko pa sem tisto podust spravil na suho, je tolmun opustel. Naenkrat v njem ni bilo niti ene ribe več. Če bi vztrajal naprej, bi vabo lahko pobral le še kakšen potepuški

trebnega pribora in v miru počakal naslednje jutro, v pekarni kupil štruco svežega belega kruha in jo mahnil do reke.

Skozi grmovje sem se nekako prebil do vode. Vse sem počel počasi in umirjeno, da le ne bi rib opozoril nase. Še največ težav mi je povzročalo sestavljanje palice. Dolga 3,4 m je pravnjka za ribolov na malih vodah, vendar je bila za konkretno mesto malce predolga. Nekako sem jo uspel sestaviti, ne da bi prevečkrat zadel veje, in sistem z dvogransko obtežitvijo je bil pripravljen poiskati ribo.

Na trnek sem stisnil kos kruha in sistem izpod roke vrgel ob nagnjene veje nad vodo na nasprotnem bregu. Palico sem odložil kar na tla. Popustil sem nekaj laksa, da je mlahavo visel s konice v vodo. Takšen mi je vedno zanesljiv pokazatelj dogajanja ob vabi in z njo. Trenutek, ko riba vzame vabo v usta, se na njem vedno nedvoumno pokaže. V mislih sem imel tistega klenu, ki je dan poprej plaval tam mimo.

Kadar je klen v bližini, na prijem ni treba dolgo čakati. Skozi očala sem opazoval vodo v vidnem polju pod seboj, kjer razen kamenčkov in ribjega drobiža ni bilo ničesar. Upal sem, da se ribe niso umaknile zaradi mojega prihoda, temveč jih trenutno pač tam ni bilo. Ampak kot že vemo, se lahko nenadoma pojavijo na prizorišču.

Na enem od lažje dostopnih mest za ribolov sem takole čakal in tudi dočakal nekaj rib.

jo znova uporabim, večinoma za posebne priložnosti; recimo podobne sedanji. Kupil sem celo nadomestno palico (Drennan Acolyte feeder 3,0 m), ki pa mi jo je žal za zahtevnejše razmere.

Staro Byronovo palico sem opremil s skoraj enako starim (okoli trideset let) Shakespearjevim kolescem sigma, žepne velikosti. Na tuljavo sem navil 0,18 mm debel laks z 0,15 milimetrov debelo predvrnico. Spraševal sem se namreč, ali morda debelina laksa 0,22 mm s predvrnico 0,20 mm ni bila prevelika in je to zadnjič ribe plašilo. Ugotovil sem tudi, da so podusti izredno previdne pri belih vabah. Izognejo se jim, ali pa kruh na trnku poberejo izjemno previdno, stresejo z glavo, da vaba razpade in potem poberejo, kar odpade. Prosto vabo, ki jo vržem v vodo, poberejo bolj ali manj brez zadržkov. Nadvse zanimiva izkušnja. Podusti tudi ne poskušajo ukrasti vabe drobnim razbojnikom, kot to rada storita klen ali mrena. Raje

V Gradaščici je podust dokaj pogosta riba, ribičem in sulcem v veselje. V nasprotju s sulci pa ima ribič na fotografiji raje drugačne vrste pečenko.

Nikoli zares upokojena starodobnika. Byronov winklepicker s Shakespearjevo sigmico. Vse deluje kot namazano.

Zadržal sem se dobre pol ure, enkrat zamenjal vabo in malo nakrmil, potem pa sem se odločil, da zamenjam mesto. Le kje so kleni od včeraj, sem se spraševal, medtem ko sem se zadenjsko pomikal na glavno pot. Z ribolovom sem nadaljeval kakšnih 30 m gorvodno na nekoliko bolj dostopnem mestu, kjer je bila voda plitvejša. Nekaj podusti je mirno lebdelo nekako na pol vode oziroma nekaj centimetrov pod gladino. Od časa do časa je kakšna zaokrožila, se približala dnu ali se spustila kakšen meter dolvodno. Ni kazalo najbolje.

Vaba je padla v vodo približno na sredino vodotoka. Ob tem sem laks pridržal, da se je sistem zravnil in tak padel na dno. Palico sem odložil na tla, počepnil poleg nje, roko pa položil kar nanjo, da ja ne bi zamudil prijema. Vendar podusti tudi potem niso kazale nobenega zanimanja za hranjenje, ko sem izstrelil nekaj svaljkov kruha v

vodo. Nasprotno: od nezainteresiranih podusti so trume ribjega drobiža v trenutku napadle vabo, kar se je kazalo v stresanju laksa in vrha palice. Prav zato so v tem letnem času dobra vaba predvsem za klena in mreno boljji in briketi, ki lahko kljubujejo napadom malih roparjev. Kadar lovimo z njimi, je dobro, da predhodno nekajkrat nakrmimo, preden se odpravimo na ribolov. Tako se bodo ribe nanje navadile in jih sprejele kot hrano.

Ce na hitro končam: tistega dne, pravzaprav v treh dopoldanskih urah, od osmih do enajstih, nisem ujel nič.

Neuspela upokojitev

Čez nekaj dni sem vse skupaj ponovil in bilo je precej drugače. Za začetek sem uporabil drugo palico. Moram priznati, da mojega starega *winklepickerja* (palice Winkle Picker), kljub večkratnim poskusom, ne morem trajno upokojiti. Vsakič

se umaknejo in manjšim prepustijo veselico.

Hitri dopoldanski ribolov 2

Skoraj takoj, ko je vaba padla na dno, jo je pobral lep, slab kilogram težak klen. Tisto jutro je bil edina riba na tistem mestu, zato sem po dobre pol ure preselil na naslednje gorvodno. Podobno kot zadnjič. V tolmunu se je paslo nekaj lepih podusti. Preden sem jim ponudil vabo, sem Ownerjev trnek Chinu #5 zamenjal s trnkno brezzalustnikom Matrix carp baggers #12. Prvi se mi je zdel pravšnji za klena, za podust pa le nekoliko prevelik.

Vaba je poletela v vodo nekaj metrov gorvodno nad ribami. Previdno sem jo tudi s pomočjo vodnega toka navlekel ribam pred nos, palico pa odložil v travo. Pri tem sem pazil, da se mi laks ni zapletel ob kako stebelce trave, kar bi me ob prijemu lahko stalo ribe ali vsaj

zapletlo življenje. To se mi je že zgodilo in ne samo enkrat.

Ob pogledu na številne ribe se me je lotevala nestrpnost. Ko človek vidi več rib na kupu, pričakuje takojšen prijem. Temu se preprosto ni mogoče upreti. Včasih res ni treba dolgo čakati, da se palica strese, včasih pač. Že zadnjič, ko se niso zmenile za mojo vabo, se je pokazalo, da ribe niso vedno za. Tokratni jutranji klen pa mi je vlival nekaj upanja, da bo tudi pri podusteh drugače. Čepel sem ob palici in izmenično gledal ribe v vodi in laks, ki je negibno visel z obarvanega vrha palice.

Prva je prišla zajetna podust, kar sem ugotovil šele, ko sem jo privlekel povsem blizu brega. Nenavadno krepko se je namreč upirala, zato skoraj do samega konca nisem bil prepričan, katera riba je. Prav lahko bi bila tudi manjša mrena. Podust sem z veseljem spravil v podmetalko in si za trenutek oddahnil. Prav tako riba v mreži. Čez čas sem jo

Nazadnje je prijel še tale klenček. Sledili so mu temni oblaki in grmenje, zato sem se raje odpravil domov, kot da bi čakal še na katerega.

fotografiral in izpustil nazaj v vodo, kamor je strumno švignila in izginila v globini ob nasprotnem bregu. Sledil ji je klen ali bolje rečeno klenček, njemu pa temni oblaki in grmenje. Nejevoljno sem pospravil; doživeti nevihto na prostem me ni mikalo, tudi zavoljo še kakšnega prijema ne. Odpravil sem se domov z upanjem, da bo dež prinesel nekoliko višjo in kalnejšo vodo, v kateri bo ribolov lažji in bodo ribe bolje prijemale. Glede na okoliščine sem bil tokrat z ribolovom povsem zadovoljen. Mrežo bi lahko imel, kot smo spoznali, tudi povsem suho.

Hitri dopoldanski ali popoldanski ribolov torej lahko prinese precej ribiškega zadovoljstva. Če le nismo preveč zahtevni, seveda. Še najbolj storimo, če smo doma blizu vode, da nekaj dni prej krmimo, lahko tudi redno vse leto. V takem primeru bomo vedno deležni nekaj ribiškega blagra. Drugače pa štruca belega kruha in kar bo, pač bo.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

Na smuča jeseni s silikonskimi vabami

Lov roparic, kot so ščuke, smučji, somi, na tekočih in stoječih vodah z umetnimi vabami iz leta v leto privlači pozornost številnih športnih ribičev. Nastave na živo in mrtvo ribo ter druge vabe živalskega izvora so stvar preteklosti in nepotrebno mučenje malih prebivalcev vodnega sistema, zato da bi ujeli njihovega večjega predstavnika iz rodu plenilcev.

Napredek na področju tehnike, materialov ter uporaba vedno boljših rešitev v svetu izdelovanja ribiške opreme, predvsem vab, med proizvajalci pogojuje nenehno prilagajanje razmeram in zahtevam tržišča, s tem pa z vedno novimi izdelki spreminjanje že obstoječih in utečenih načinov ribolova. V zadnjem desetletju so se drastično spremenile prav vabe, s tem pa tudi njihova oblika in metode delovanja ter načini ribolova. Seveda je vsaka nova vaba svet zase, pogojena s časom uporabe in vodenjem, da se pokaže njen pravi učinek med ribolovom. Navadno so za navodili in priporočili izdelovalcev o njeni uporabi meseci in meseci testiranja v umetnih bazenih, med ribami, ki so zaposlene samo s tem, da preizkušajo vedno nove in nove proizvode za nenasitno ribiško tržišče. Vsaka taka vaba ima tudi svoje prednosti, saj je nenazadnje nova in je ribe še niso

videle v svojem habitatu. Kaj to pomeni? Vsekakor prednost za ribiča, ki jo prvi uporabi v novem okolju. Riba žal nimajo rok, da bi si stvar ogledale in nato nesle v usta, radovedne pa so, saj si tako širijo prehrabni repertoar.

V jesenskih mesecih, oktober, november in december, čas v obdobju do prve zimske zmrzali, so ribiči tradicionalno najuspešnejši in najbolj produktivni pri lovu večjih roparic, tudi smuča.

Priprava na zimo

Verjetno je večini znano, da je jesen čas, ko se skoraj vse ribe v reki pripravljajo na zimsko mirovanje. Zato se tudi intenzivneje prehranjujejo, da bi lažje preživele. Ekstremno nizke temperature vode ter pomanjkanje hrane, ki nastane v obdobju zime, so zelo povezane z njihovim mrzlokrvnim metabolizmom, kar pogojuje prehranje-

Jure in njegov smuč (fotografija: Jure Gombač)

valno mrzlico v jesenskem času. Pozimi se metabolizem rib upočasni, čemer se zelo zmanjšajo tudi gibalne sposobnosti. Pri tem se poveča tudi gostota vode, kar spet vodi v povečano porabo energije pri premikanju. Zato večina rib preživi več časa v globljih delih, kjer je temperatura vode stalnejša. Prav take spremembe, ki prihajajo, so eden od pomembnih, če ne že ključnih elementov, ki obljublajo uspešnejši lov roparic in drugih rib v jesenskem času; bolje kot v preostalem delu sezone. Skupno vsem je, da si tedaj dejavno iščejo hrano ves dan in pogosto spremenijo svoje območje gibanja v iskanju plena. Ribičem gredo na roko tudi ugodne vremenske razmere, saj ni

območje, na katerem boste redno srečevali smuča. Dobro opazujte predele, kjer so skalni grebeni, potopljeni objekti ali drevje, kamnite prelomnice, vodne pregrade iz kamenja in če boste pri tem opazili še jate manjših ribic, ki se redno hranijo ali sončijo na površini, takrat bodite prepričani, da je smuč nekje v bližini.

Silikonske vabe so prva izbira

V oktobru in novembru velika večina ribičev, ki vijačijo, poleg ščuke lovi tudi smuča. Pri tem, vsaj zadnja leta, jih veliko uporablja različne modele in vrste silikonskih vab, ki so narejene iz mešanice mehke gume, silikona in plastike. Med ribiči velja

tudi na najtežjih in najbolj nedostopnih predelih, kjer z drugimi vabami ne bi prišli niti v bližino smučevega lovnega območja.

Kako ugotovimo, kje ga iskati?

Ugotovil sem, da je eden od osnovnih pokazateljev prisotnosti smuča na območju, kjer nameravamo loviti in kjer je potrjena njihova prisotnost v vodotoku, gibanje in hranjenje jat manjših ribic, kot so zelenike, ostrizi, pisanci ipd. Poleg tega je lahko eden od pokazateljev, da so smučiči prisotni, tudi paničen beg omenjenih ribic po površini. Naslednji zelo pomemben dejavnik pri določanju smučeve prisotnosti in trenutnega položaja je gibanje vode. Smuč je riba, ki je precej občutljiva za spremembe temperature vode in kisika v njej. Zato se bo v jesenskih mesecih še vedno raje zadrževal v tokovih v bližini obale, kjer je voda toplejša, nato prehodov med hitreje tekočim glavnim tokom in zalivi ter predelov, kjer se rečni tok dotakne obale in ustvarja nasprotne tokove.

Določite ovire v vodi in njihovo postavitev glede na tok rek v priobalnem območju. To je po eni strani pomembno glede samega ležišča smuča, po drugi pa z opazovanjem in vedenjem, kje so ovire v vodi, znatno zmanjšate izgubo vab med vijačenjem. Prav pogosto zapenjanje vab na dnu in živčno prizadevanje za njihovo osvoboditev poskrbita za nepotrebno vznemirjanje in strašenje smuča, kar v večini primerov botruje njegovemu odhodu s takega kraja.

Vibracija je pomembna

V jesenskih mesecih številni ribiči pri lovu smuča uporabljajo silikonske črve z daljšim in širše oblikovanim repom. Vabam je skupno, da s pomočjo tako oblikovanega repa, ko se premikajo skozi vodo, ustvarjajo močnejšo vibracijo kot druge vabe in tako pritegnejo pozornost tudi sitega smuča. Najpomembnejše je, da so črvi ali silikonske ribice na trnku pravilno natak-njeni ter da rep ni preveč tog in trd. Biti mora ravno prav mehak, tako da se rep in telo gibljeta že pri nizki hitrosti vijačenja. Omenil bi, da je v jesenskem času najboljša kombinacija črva in gumijaste ribice Shada. Sam še vedno najpogosteje uporabljam enorepe tvisterje in senke, čeprav ima včasih prednost silikon v obliki ribice z večjim in debelejšim repom, ko lovite v reki na predelu, kjer je globlji in hitrejši pretok vode.

Beli, zeleni, rjavi, modro-beli, rdeče-beli enorepi tvisterji, minimalne dolžine 12 cm, in z značilnim daljšim in širšim repom ter tvisterji Shad Tail, dolžine 13 cm, pri katerih rep zavzema 2/3 celotne dolžine vabe, so postali nepogrešljiv del arzenala v moji škatlici vab za jesenski del sezone.

Priporočil bi, da uporabljajte silikone, ki v dolžino merijo vsaj 9 cm. Ko lovite blizu obale, kjer so močni tokovi in večje globine, pa naj bodo vaše vabe večje, od

Miki s svojim smučem (fotografija: Vladimir Mikec)

nenadnih nihanj tlaka in temperature, kot to velja za poletje. Pogosti deževni dnevi, ki povzročajo postopno ohlajanje plasti vode, povečanje vodne gladine, motnost vode in s tem povečanje količine kisika, so najpomembnejši dejavniki za uspešen ribolov smuča z umetnimi vabami tako z obale kot iz čolna. Pojav naraslih voda pomembno vpliva na aktivnost rib, saj jih spravi iz stalnih ležišč in skrivališč v bližino obale, kjer je tedaj voda še vedno toplejša in manj deroča kot v toku.

V oktobru je smuč še vedno zvest svojemu običajnemu načinu vnosa hrane tako kot vso sezono, in sicer zarana zjutraj in pozno zvečer, vendar je zaradi ugodnih vremenskih razmer svojo dejavnost bistveno poveča tudi podnevi.

Prebivališče

Smuč ljubi predvsem trdo dno in globlja mesta v vodotoku, navadno tam, kjer je veliko skal in drugih ovir v vodi, ki mu omogočajo izbiro primernega in varnega ležišča, iz katerega potem preži na manj previden plen, ki priplava mimo. Najbolj neugoden teren za vijačenje v vodotoku je

poimenovanje *silikonci*. Izbira silikonskih vab, ustreznih trnkov zanje ter svinčenih glav različne teže in oblike se iz leta v leto povečuje, s čimer proizvajalci ribičem omogočijo, da na lovnem območju veliko lažje lovijo ter preiščejo vse plasti vode. Žal pa številni različni modeli posameznika spravljajo v dilemo. O sami izbiri vab za lov smuča malo pozneje.

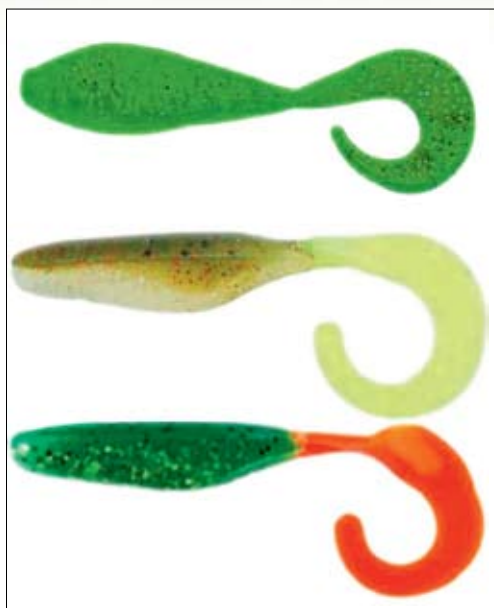
Prednost vsestransko uporabnih silikonskih vab v primerjavi z veliko dražjimi voblerji ali kovinskimi vabami je neprimerljiva. Že samo pogled na ceno, na njihovo uporabnost v vseh razmerah, barvno paleto, na različnost oblik ter možnosti vodenja v vseh razmerah ter vseh pozitivnih lastnosti v primerjavi z drugimi vabami za vijačenje so dobri razlogi za nakup. Seveda jih lahko tudi kombiniramo z različnimi drugimi vabami. Pri tem bomo prišli do ogromne količine vab, med katerimi se bo vsekakor našla takšna, ki se ji tudi najbolj izbirčen smuč ne bo mogel upreti. Načini predstavitve, dobro vodenje, zaščita pred trganjem, pravilna izbira obtežitve in poznavanje terena bodo izgubo silikonskih vab zmanjšali na najmanjšo mogočo mero

13 cm naprej. Silikonski shadi večjih mer imajo večji rep, s katerim hitreje vibrirajo v toku z ene strani na drugo, medtem ko se telo zvija v bokih in odseva levo in desno. Uporaba vab bo zagotovo odvisna predvsem od dela dneva in vremenskih razmer. Saj poznate osnove vijačenj: svetle vabe – svetel dan, temne vabe – temen dan. Vsak ribič, ki lovi s silikonci, mora dobro razmisliti, kaj bo uporabil ob določenem času in pri tem mora popolnoma nadzirati njihovo delovanje. Obenem je treba določiti pravo velikost in amplitudo vibriranja, ki jo bodo povzročali pod vodno površino in jih šele nato uporabiti na vnaprej izbrani lokaciji. Če se vam bo zdelo, da ne delajo

prave kombinacije, ki najbolj ustreza lovu smuča tisti dan. Včasih se namreč hrani tik nad dnom, drugi pa kar v srednjih plasteh vode in če bo pri tem poskušal posrkati težko glavo s silikonom, ki bo hitela proti dnu, mu to ne bo uspelo. To je pač čar ribolova na smuča z umetnimi vabami, ker nikoli ne boste mogli z gotovostjo trditi, da smuč napada samo nekatere modele in dekorje na določeni globini in v določeni oddaljenosti od obale. Zato je treba nenehno preizkušati in biti potrpežljiv ter vztrajen in seveda preživeti čim več časa za vodo. Samo to vam bo prineslo znanje in uspeh v ribolovu na tega premetenega roparja.

vabe in težo glave, kar vse skupaj vodi k pravilni predstavitvi vaše vabe, da bo le-ta zanimiva za smuča.

Kako prilagoditi hitrost in njeno vodenje razmeram na terenu? Vedno skušajte vabo vleči čim bližje oviram, prelomnici, v večji globini, pač na vseh tistih mestih, kjer mislite, da se skriva smuč, ki čaka na plen. Ugotovil sem, da sta v tem času povišan vodostaj in motnost vode zaradi pogostega deževja zaveznika ribičev, ki lovijo smuča. Zaradi zmanjšane vidljivosti je smuč manj previden kot po navadi in se približa obali v iskanju hrane, obenem pa zanemari vse nepravilnosti, ki bi ga sicer odvrnile od prijema. Pri tem mislim

Bass Assassin Curly Shad

Orka shd tails

pravilno, odpravite napako v najkrajšem mogočem času. Pri tem mislim na prehitro potapljanje vaše vabe, prepočasno, preokorno akcijo ali celo brez akcije na prelahki glavi, barvno neustreznost in še mnogo drugih malenkosti, ki naredijo lov na smuča uspešnejši.

Lokacija, predstavitev in vaba pomenijo uspeh

V tem vrstnem redu. Ni toliko pomembno, s čim se jeseni smuč hranijo med dolgimi časovnimi intervali, ki presegajo standarde glede prehrane v poletnih mesecih. V tem času bo vedno prednost izbira prave lokacije in globine, kjer se zadržujejo, pred izbiro vabe, s katero boste lovili. Zato je obvezno, da s seboj na ribolov nosite različno težke trnke jig, da boste lahko spravili vabo na željeno globino v lovno območje v najkrajšem času, tako da bo vaša vaba čim prej z lahkoto dosegla predel, na katerem tedaj lovijo smuč. Pogosto bo treba, čeprav je smuč na nekem območju aktiven, zamenjati več modelov silikoncev in poskušati z različno težkimi jig glavami, dokler ne boste našli tiste

Niti prepočasi niti prehitro

Za razliko od zime, ko je smuč skoraj neaktiven, je v pozni jeseni aktiven in v odlični formi, vendar ne za vsako ceno; preživel bo le v previdnem iskanju hrane tako kot vse druge ribe. To pomeni, da vodenje vaše vabe ne bi smelo biti enako ves čas, temveč mora biti raznoliko, s hitrostjo se morate prilagajati razmeram, vsekakor pa upoštevajte osnovno pravilo: Ne prehitro in ne prepočasi! Razlogov za to je več.

Prvič: hitro vlečena vaba s pogostimi spremembami hitrosti in smeri gibanja zelo odstopa od obnašanja plena, na katerega je osredotočen smuč v tem obdobju.

Drugič: na mestih, kjer so jate majhnih belic, bo smuča težko prepričati, da popostrji svoj jedilnik z nepravilno vodeno vabo. Smuč se vedno zadržujejo v bližini jate bele ribe, opazili in napadli pa bodo samo, če bo naša vaba ponazarjala poškodovano, ranjeno in zmedeno ribo, ki se je oddaljila od jate. Tako jo smuč takoj opazi in v njej prepozna lahek plen.

Tretjič: med vodenjem vabe morate upoštevati smer in hitrosti vodnega toka, zato je smiselno izbrati primeren model

na premer najlona, kovinsko predvrnico, barvo vabe itn. V takšnih razmerah sta prav predstavitev in vibracija bistvenega pomena za uspešen lov, ker se bo smuč med lovom zanašal zgolj na svojo bočno linijo, veliko manj pa na vid. Zato morate imeti na voljo silikonke različnih vibracij in dolžin repa ne glede na dekor, ker je v razmerah visoke in motne vode barva zanemarljiva. No, ne čisto, kakšne fluorescentne barve vab bodo zaradi svoje vidljivosti tudi takrat privabile smuča.

Vsak od lovcev na smuč se sčasoma pridobi zaupanje v uspešnost določenih modelov silikonkih vab. Žal se razmere na vodi pogosto spreminjajo. Pri tem mislim predvsem na hitrost in gibanje vodnega toka, višino vodne gladine, temperaturo, pritisk. Tako lahko smuč v spremenjenih razmerah hitro ustavi svoje hranjenje in se popolnoma umiri; postane nedejaven in nedovzeten za ponujene vabe.

Ribič mora poznati kar nekaj načinov lova smuča, da se bo glede na situacijo vedno odločil za najpomembnejšo. Če boste opazili, da neka tehnika lova ne daje rezultatov, poskušajte spremeniti svoj

pristop iz korenin, ker bodo tako neuspehi za vodo redkejši.

Zapomnite si: bistvo je vedno v defenzivnem pristopu. Tako je sprememba ribolovnega območja včasih nujno potrebna, da bi se izognili predelom, ki so jih čez dan že obiskali številni ribiči. Izhajajte iz dejstva, da je smuč zelo previdna riba in ne mara hrupa in žvižganja vab okoli njegove glave. V takih primerih bo hitro zapustil svoje stalno območje, če samo posumi, da je njegova varnost ogrožena in da je potrebno novo, začasno zatočišče.

Sezona je na vrhuncu

Jeseni udarec na vabo skoraj ne pušča dvomov, da je smuč prijel. V večini primerov so prijemi ostri in močni, saj smuč agresivno napade svoj plen z mislijo na bližajoče se pomanjkanje hrane v zimskih mesecih. Skoraj vse vabe navadno požre globoko v grlo. V delih vodotokov z nekoliko hitrejšim pretokom vode boste imeli v tem času največ prijemov lačnega smuča, ko boste vabo vodili po toku navzdol, potem pa jo začnete premikati preko toka v njegovo nasprotno smer, s čimer uporabite moč in hitrosti vode za pospeševanje. To bo omogočilo prijem smuča, ki je vabi dotlej samo radovedno sledil. Na mestih, kjer je pretok vode občutno manjši, lahko uporabite svinčeno glavo, ker bo tako njihova uporaba veliko privlačnejša in bolj zapeljiva. Pri lovu obvezno opazujte, kako izginja vaša pletena vrstica ali najlon v globino, ker se namreč veliko prijemov zgodi v propadanju silikoncev. Na vsako zaustavljanje najlona ali poteg v stran iz smeri tonjenja vabe odgovorite s hitrim potegom vaše palice.

Prijemi smučev na nekem terenu trajajo 15–20 minut, nato se vse skupaj umiri in čez čas spet ponovi v kratkih intervalih. Zato ne obupajte, temveč vztrajajte na območju, kjer so že prijemale in vam ni uspelo, saj se bo napad ponovil.

Ne glede na to, da so jeseni najboljše razmere za lov velikih smučev, mora vsak ribič za kapitalnega preživeti veliko dni na vodi. Pomembno je tudi, da ne menjamo vabe, ki ji zaupamo, vsako minuto, temveč potrpežljivo preiskujemo plasti vode, dokler ni prijema. Uporabljajte najprimernejši način lova v tem času, tako z brega kot iz čolna. Razmišljajte o tem, kaj počnete. Poskušajte z različnimi modeli vab, ki jih mečite na različne razdalje od obale in jih vodite z različnimi hitrostmi, dokler ne boste našli najboljše območje za lovljenje. Lovite na različnih globinah, saj ni rečeno, da so smuč samo pri dnu. Že nov način vodenja vabe, različen od tistih znanih uspešnih načinov za lov smuča, lahko pogosto preseneti. Na koncu pa: razmišljajte kot smuč, seveda v pozitivnem pomenu.

Močne in ostre trnke uporabljate pri lovu z večjimi silikonci, saj je še vedno možnost, da vam bo v tem času nanje prijel tudi večji som.

Vladimir Mikec - Miki

Izdelava bojlijev

Z mislijo o domačih bojlijih se je verjetno poigral že vsak ribič. Ob tem se pojavi kup vprašanj: kako, na kakšen način, katere sestavine uporabiti in, najpomembnejše, ali bodo ribam všeč. Vse to in še več me je spodbudilo, da sem se opogumil.

K mislim o domačih bojlijih me je najprej napeljala cena kupljenih. Seveda je med ribiči tudi veliko domačih mojstrov, ki izdelujejo svoje bojlije in je njihova cena ugodna, a želel sem nekaj več. Želel sem biti neodvisen, želel sem ustvariti nekaj svojega in moja raziskovalna žilica mi ni dala miru. Obenem pa nisem želel samo kopirati nekega recepta, čeprav bi si na tak način privarčeval veliko truda in časa.

Zavedal sem se, da me čaka kar nekaj raziskovanja, učenja in tudi razočaranj, a nisem se hotel predati. Prisegel sem si, da bom vztrajal, pa naj stane, kolikor hoče.

Najprej sem se podal v raziskovanje moje ciljne ribe, krapa. Kako se prehranjuje, s čim in kako je to soodvisno od vode, kjer živi. Tudi letni časi pripomorejo pri izbiri hrane. Če ima veliko naravne, to pomeni še dodaten izziv, saj moram doseči, da ga bo moj bojli posledično tudi zanimal.

Skratka, ure in ure sem prebedel

ob računalniku, prebral kar nekaj knjig in vsa sreča, da obvladam tuje jezike, da sem se lažje podal v te vode. Priznati moram, da v slovenskem jeziku nisem našel primernih vsebin na to temo.

Med samim raziskovanjem mi je na pomoč priskočilo kar nekaj prijateljev iz tujine, ki so mi dodatno svetovali in pomagali pri učenju in razlagi določenih stvari, prijatelji, med katerimi imajo nekateri tudi 20 let in več izkušenj in vedo, kaj počnejo. Za to sem jim izredno hvaležen.

Z mojo zagrizenostjo in njihovo pomočjo sem spoznaval svet, ki mi je bil do takrat popolnoma tuj. Čeprav so bili moji prvi koraki v izdelavi, odkrito povedano, popoln polom, mi je na koncu le uspelo.

Za izdelavo in testiranje recepta sem potreboval dobrih 20 mesecev, da sem bil na koncu zadovoljen z izdelkom. Sam bojli vsebuje veliko sestavin in moram reči, da sem bil pri letošnjem ribolovu res prijetno presenečen.

Prvi na domačo vabo

Sestavljen je iz številnih sestavin, kot so:

- soja,
- ajdova moka,
- koruzna moka,
- mleta pražena konoplja,
- veliko posušenih gamarus rakcev,
- izvleček GLM,
- ribja moka,
- pivski kvas,
- jajca,
- tekoči dodatki, ki dopolnijo boljije kot celoto.

Bojljev ne kuham, ampak jih parim v loncu, namenjenem kuhanju na pari, ki mi

Prve kroglice

Kroglice, ki čakajo na sušenje.

Bojli – okus školjka in konoplja

Lep krap

povsem zadošča za moje potrebe, saj imam rad vedno sveže zaloge. Zato si jih delam tako rekoč sproti za svoje potrebe.

Izdelal sem svoj prvi bojli, ki je bil videti odlično. Med vsem tem pa sem popolnoma pozabil na vprašanje, ali bo riba sploh sprejela moj bojli? Kaj sem sploh razmišljal?

Poln dvomov sem se med prazniki za tri dni odpravil za vodo in skušal pregnati take misli, a ni šlo. Ko sem prišel na mesto ribolova, se je moj dvom še večal. Toliko ribičev, tako velik pritisk na ribo! Pomislil sem, zakaj nisem s seboj poleg domačih bojljev vzel nekaj stare zaloge kupljenih. Skrbelo me je, da v nekaj dneh ne bom ujel ničesar in bo ves trud zaman. A rekel sem si, tudi če nič ne bo, se bom vsaj malo spočil in »odklopil«.

Opremil sem palice, nastavil domače vabe, preostalo mi je le še čakanje. Na tisoče misli se mi je podilo po glavi. Sosednji ribiči so imeli nekaj sreče in so ujeli nekaj rib,

jaz pa sem v mislih premleval in se prepričeval, da nisem izbral pravega mesta in še kaj.

A takrat se je zgodilo. Nenadoma je začel piskač piskati kot nor in kolesce se je vrtelo z veliko hitrostjo. Še malce v šoku, ali se to res dogaja, sem končno skočil s stola in pograbil palico. Začutil sem velik upor in skoraj od veselja vse izpustil iz rok. Bila je velika riba in borila se je na vso moč! Srce mi je noro bilo in skušal sem se osredotočiti, da bi ribo varno spravil na suho. Ko mi je končno uspelo, sem gledal lepotca na blazini in nisem verjel svojim očem. Ujel sem lepega in borbenega krapa, ki je bil težak 13,85 kilograma, in to na svoje boljije!

Sosednji ribiči so mi čestitali in pomagali, da sem ga na hitro oskrbel, fotografiral za spomin in varno vrnil na prostost v njegovo kraljestvo.

Potem pa se je začelo. Riba so sprejele moje boljije in v treh dneh sem jih ujel veliko. Moje zadovolj-

stvo se je večalo. Občutek, da sem naredil nekaj svojega in da to lahko uspešno uporabim, je nepopisen.

Želja po nadaljnem raziskovanju in učenju ter izdelovanju vab je samo rastla. Čeprav sem omejen s časom in prostorom, se vsako prosto minuto z zanosom in ljubeznijo posvečam novemu hobiju. Dvomov ni več, saj zaupam vase in v to, kar počnem. Letos sem bil pri ribolovu z njimi zelo uspešen in ribe so vabe sprejele več kot odlično. Ulovil sem veliko lepih rib, večjih in manjših na vseh vodah, tudi v razmerah, ki so bile za ribolov slabe (slabo vreme, pritisk ribičev itn.). Skratka, uspelo mi je narediti bojli, ki mu popolnoma zaupam in vem, da me ne bo razočaral.

Verjemite mi, da je sedaj veselje za vodo še večje in uživam, ko vidim sadove svojega dela.

*Besedilo in fotografije:
Boris Dajčman*

V RD MOZIRJE ORGANIZIRALI 3. TABOR MLADIH RIBIČEV

Tabor mladih ribičev mora postati tradicija družine

Ohranjanje vrednot ribištva se začne pri delu z mladimi. Njihova zgodnja prisotnost zagotavlja pozitiven učinek in možnost za boljše ohranjanje vrednot ribištva. Prenos znanja in ustvarjanje pozitivnega medgeneracijskega vzdušja pa morata postati primarni nalogi ribiške družine.

Delo z mladimi ima v družbi pomembno vlogo, je preventiva, ki mladim omogoča pridobivanje novega znanja ter jim bogati osebni in socialni razvoj. V RD Mozirje smo se pred leti odločili, da je treba na področju dela z mladimi ustvariti drugačno vzdušje, ki bo mlade navduševalo, jim zagotavljalo poleg teoretičnih suhoparnosti tudi praktično spoznavanje lepote ribolova s prepletenostjo igre, druženja z vrstniki in uživanja v lepotah čudovite narave.

Na desnem bregu reke Savinje, ob znamenitem Mozirskem gaju, ki ponuja navdušencem zelenja, rož in drugih motivov veliko sprehajalnih užitkov, leži ribnik Gaj – prostor, kjer so mladi ribiči v popoldanskih urah postavili svoja bivališča za ribiško opremo in prenočevanje. Pri postavitvi šotorov je bila pomoč mentorjev več kot dobrodošla, saj je nestrpnost mladih ribičev pred prvim ribolovom dosegala vrelišče.

Ob odprtju tabora mladih ribičev RD Mozirje 2019 je o organizaciji in namenu tabora spregovoril predsednik RD Mozirje Milan Kojc. Poudaril je, da tabor ni namenjen samo učenju in spoznavanju ribolovnih veščin v lovu rib s plovcem in obtežilnikom. Mladi se morajo družiti, spoznavati veščine drugih in jih v dobrih stvareh tudi posnemati. Tabor ima veliko vlogo pri druženju mladih s starejšimi, ki imajo veliko ribiških izkušenj in znanja. Predvsem pa je treba pri organizaciji tovrstnih dogodkov poskrbeti za varnost najmlajših, saj je rokovanje z ribiško opremo lahko včasih precej nevarno.

Tabora, ki je potekal od 23. do 25. avgusta 2019, se je udeležilo 25 mladih ribičev: 18 iz domače RD Mozirje in sedem iz avstrijskega Podjunskega ribiškega kluba s šestimi spremljevalci - mentorji. Po opravljenih formalnostih in večerji je za mlade napočil težko pričakovani trenutek: priprava ribolovne opreme in začetek prvega

Takole so otroci taborili ob ribniku.

Mladi ribiči prejmejo vsa potrebna navodila.

ribolova, ki je potekal po načelu ujeti in spusti. Po 90 minutah ribolova in nekaj lepih uplenjenih krapih sta sledila še prižig tabornega ognja ter druženje.

Sobotni dan je potekal nekoliko drugače. Po zajtrku so mladinci pripravili ribolovno opremo za prvi del tekmovanja v lovu rib s plovcem.

Tekmovanje je potekalo po sistemu najtežje ulovljene ribe. Najtežji krap, 5,37 kg, je prinesel prvo mesto Benjaminu Lipniku, 4,10 kg težak krap je zadostoval za drugo mesto, ki ga je osvojil Nik Marjanovič, in tretje mesto je osvojil Bor Benda, ki je ujel krapa, težkega 3,98 kg. Po zaključku prvega dela tekmovanja

Skupinska fotografija za spomin

so mladi ribiči obiskali ribogojnico RD Mozirje, kjer je ribogojec Dušan Žunter predstavil delo. Po kosilu in kratkem počitku smo mlade ribiče seznanili še s tehnikami ribolova v ribniku Gaj (plovček, talni ribolov, lov roparic).

Prost ostanek popoldneva so lahko izkoristili za druženje in prosti ribolov ciprinidov. Piknik ob tabornem ognju jih je popeljal do večernih ur, ko je bilo treba zaključiti dan in se pripraviti na nočni počitek. Nedelja je prišla vse prehitro. Jutranja budnica, osebna higiena, pospravljanje, zajtrk in priprava ribolovne opreme za drugi del tekmovanja v talnem ribolovu. Tokrat je prepričljivo zmagal Bor Benda s krapom, teže 6,01 kg, drugo mesto je zasedel Vladislav Bobrov s krapom, teže 4,4 kg, in tretje mesto je pripadlo Nejcu Uranjeku s krapom, teže 2,6 kg. V skupni razvrstitvi obeh tekmovanj je prepričljivo zmagal Bor Benda z osvojenimi 4 točkami, drugo mesto je pripadlo Žanu Bastlu z 9 točkami in tretje Vladislavu Bobrovu z 21 točkami.

Kakšno veselje!

Avstrijski kolegi so v skupni razvrstitvi ločene avstrijske lestvice dosegli naslednja mesta: prvo mesto je osvojil Benjamin Lipnik s težo krapa 5,37 kg, drugo Manuel Krasnik s težo krapa 1,54 kg, tretje pa je pripadlo Aronu

Wakounigu s težo krapa 1,25 kg.

Vsi udeleženci so ob razglasitvi rezultatov prejeli medaljo za udeležbo na taboru mladih ribičev RD Mozirje 2019, prvi trije pa še pokale in praktične nagrade za osvojena mesta v posameznih tekmah in skupno.

A konec ribolova in tekmovanja je prinesel še nekaj obveznosti, tistih najtežjih, zoprnih, a nujnih: pospravljanje ribolovne opreme, podiranje tabora in pospravljanje do prvotnega stanja.

Predsednik podjunskih ribičev Jože Krasnik se je ob zaključitvi formalnih dejavnosti zahvalil predsedniku RD Mozirje Milanu Kojcu za uspešno izveden tabor.

»Nujnost medsebojnega sodelovanja med družinami v Sloveniji in tudi zunaj

meja je priložnost za skupno doseganje ciljev,« je še povedal.

Tabor mladih ribičev je obiskal tudi predsednik RZS dr. Miroslav Žaberl.

Sodelujočim vse pohvale.

*Besedilo in fotografije:
Branko Hriberšek*

Delo z mladimi ribiči prinaša uspehe na dolgi rok

Vsa društva, ki delujemo v Sloveniji, se moramo zavedati, da je delo z mladimi ključnega pomena za dolgotrajno organizirano delovanje društev. Številčna družjenja mladih, otrok in mladostnikov je opaziti v krožkih, ki delujejo v okviru prostovoljnih gasilskih društev, športnih društev in tudi v kulturnih društvih. Če menimo, da je ribolov neke vrste športna disciplina, je potem prav, da razvoju in delu z mladimi namenimo posebno pozornost tudi v ribiških družinah.

Vodstvo Ribiške zveze Slovenije na različnih sestankih in dogodkih opozarja, da se starostna meja članstva nezadržno viša. Nekatera društva so že podhranjena in prikrajšana za mladinski naraščaj, vendar je odločitev za spodbujanje mladih k včlanitvi in organiziranemu delovanju predvsem v njihovih vodstvih. Za delo z mladimi člani naj bi bili določeni članski kolegi, ki imajo sami otroke in jim prenos znanja ni ovira. S sodelovanjem članov pri mentorstvu mladim je na dolgi rok premik v resno članstvo zagotovo uspešnejše.

Tudi Ribiška družina Bistrica Domžale namenja mladim ribičem redne aktivnosti, o čemer smo v glasilu Ribič že pisali. V okviru zadnjega projekta Poletni bilten za mlade, katerega pokrovitelj je bila Občina Domžale s ciljem, da bi se mladi med poletnimi počitnicami udeležili različnih aktivnosti in dejavnosti v okviru številnih

Vežanje muh je zelo natančno delo.

Učenje ob vodi

Učenje ob vodi

društev, ki delujejo v Občini Domžale, smo se letos mladinskemu druženju pridružili z lastnimi sredstvi tudi v naši družini.

Še pred koncem šolskega obdobja smo s posebnimi letaki in članki v devetih lokalnih občinskih glasilih na območju Bistriškega ribiškega okoliša, kjer deluje naša družina, mlade različnih starosti vse tja do srednje šole pozvali k udeležbi na celodnevni brezplačni izobraževalni ribolovni dan na ribnik Florida, ki je v Dobu pri Domžalah. Prijave za razpisani termin 29. 6. 2019 so hitro dosegle število 18. Z mladimi smo

najprej preverili ribiško opremo in jo s pomočjo opreme mentorjev popolnili za ribolov. Po tri mlade ribiče smo razdelili v šest skupin in jim za vsako ribolovno tehniko v dopoldanskem času namenili 45 minut. Tako so spoznali beličarjenje, talni ribolov, vijačenje ter muharjenje s potezanko, kjer

Tudi za želodčke smo dobro poskrbeli.

Otroci so bili z aktivnostmi zelo zadovoljni.

smo prikazali ribolov na plenilke. Ribolovni dan je prehitro mineval. V prostem časovnem intervalu se je vsak lahko seznanil tudi z izdelovanjem in vezavo umetnih muh, kar sta vsakemu mlademu ribiču nazorno prikazala Martin in Marija Šircelj kot gosta in stalna spremljevalca mladih ribičev na ribiških taborih. Za okusno poljsko malico je poskrbel naš kuhar Gorazd Troha, ki je spekel dobrote na žaru. Po kosilu smo namenili še nekaj trenutkov predstavitvi vrst rib, ki naseljujejo vodotoke Bistriškega ribiškega okoliša, naši ribiški dejavnosti in izdani ribiški literaturi.

V nadaljevanju so imeli mladi ribiči prost ribolov vse tja do 17. ure, ko so jih prevzeli starši. Navdušenje otrok nad celodnevni ribolovom je bilo izredno, podoben

dogodek pa so želeli kmalu ponoviti. Tako druženje bomo zagotovo ponovili v prihodnjem letu ne glede na pokroviteljstvo.

Vsem ribičem mentorjem – Nejc, Matjažu, Iztoku, Simonu, Radislavu, Milanku, Andražu, Martinu in Mariji ter Gorazdu – se zahvaljujemo za sodelovanje.

Delo z mladimi naj ostane ena od prioritet in stalnic delovanja ne glede na menjave v vodstvih ribiških družin. Le na tak način bodo lahko mladi, novi in obstoječi ribiči člani dobili potrebno znanje za celovito ribiško upravljanje in nenazadnje tudi za human ribolov v celinskih vodah.

*Besedilo in fotografije:
dr. Tomaž Lavrič*

Vevško veselje po ribiško

Že sama beseda veselica pove, da gre za vesel dogodek, na katerem se imajo ljudje lepo, se veselijo in zabavajo ob hrani, pijači in glasbi. Nemalokrat so na njih zapele tudi pesti, kar se je večinoma končalo z nekaj praskami in podplutbami. Večinoma. V preteklosti zelo obiskane prireditve dandanes menda izgubljajo nekaj svoje privlačnosti in so, kot pravijo nekateri, vse manj zanimive. Ribiška družina Vevče je svojo organizirala 13. julija 2019.

Pa je temu res tako? No, če sodim po obisku na tradicionalni vsakoletni veselici, ko jo organizira RD Vevče, temu še zdaleč ni tako. Ali pa so zgolj znanje, spretnost in izkušnost organizatorja pripomogli k številnemu obisku. Vsakoletna prireditev pri ribiškem domu RD Vevče namreč pritegne številne obiskovalce od blizu in daleč. Celo iz Prekmurja, sem povlekel na uho.

Ribiči organiziramo tovrstne dogodke iz različnih razlogov, predvsem pa zato, da si pridobimo nekaj dodatnih sredstev v naš vse prej kot bogat proračun. Denarja je pač vedno premalo za številne ribiške dejavnosti, ki kljub večinoma prostovoljnemu delu članov družin vseeno nekaj stanejo.

Čeprav sam nisem ravno velik ljubitelj gneče, pa se ribiških veselici rad udeležim. Kaj dobrega pojem in se srečam s starimi znanci, ki jih morda že leta nisem videl, in kakšno rečemo. Skoraj vedno pa pridobim kakšno novo znanstvo.

Po besedah Francija Zakovška, podpredsednika RD Vevče, veselico organizirajo že od leta

Na prizorišču pred ribiškim domom je bila ves čas precejšnja gneča.

MARJAN GORIŠEK, PREDSEDNIK RD VEVČE

Delo vsakega člana je treba pošteno ovrednotiti

Nekaj dni za tem sem srečal predsednika RD Vevče Marjana Goriška. Zavila sva na kavico in krajši pogovor. Ker se poznava že nekaj let, se tikava.

Sem za pošteno vrednotenje dela slehernega člana družine!

Marjan, kako ste v ribiški družini zadovoljni z izvedbo vaše tradicionalne ribiške veselice?

Obisk je bil precejšen, vse je potekalo brez zapletov in smo zadovoljni. Naša veselica ni klasična kot npr. gasilska. Pri nas je poudarek na ribah in prehrani. Od nekdanj je bil njen glavni namen, da se ljudi pogosti z ribami. Na začetku so to bile ribe ujetje v Ljubljani (podust, mrena, klen) kasneje pa zaradi zakona to ni bilo več mogoče in smo presedlali na gojene postrvi šarenke. Ljudje pa so se navadili rib iz Ljubljane; zanimive so

jim bile najbrž tudi zaradi tega ker jih pač ni mogoče kupiti v ribarnici, zato še danes marsikdo od naših dolgoletnih obiskovalcev povpraša po njih. V glavnem pa so se navadili na posrvi in tudi pri porcijah ne skoparimo: posamezen kos tudi do 40 cm. RIBE jemljemo pri Pavliču iz Blance. Syo sveže in tudi to se pozna.

Sem pa opazil nekatere stvari, ki jih bo v prihodnje potrebno spremeniti. Imeli smo srečo z vremenom, izbiro ansambla in na sploh se je vse dobro izteklo.

Predsednik družine si od letošnjega marca. Je morda še prezgodaj, da bi te vprašal po vtisih in kako da si se odločil za kandidaturo?

Kandidirati sem najprej nameraval že pred petimi leti. Nagovarjali so me in tokrat sem kandidaturo sprejel. Bil sem nekaj časa tudi podpredsednik UO

zato dokaj dobro poznam problematiko delovanja RD.

Vtisov pa se je že nekaj nabralo. Človek se mora umiriti in v miru sistematično stvari obdelovati. Prejšnja ekipa, ki je družino vodila jo je zapustila v dobri kondiciji in se jim za opravljeno delo tudi tukaj zahvaljujem. Nekaj stvari je še nedokončanih in to čaka sedaj nas. Postavili smo si prioritete; trenutno spravljamo papirnato zgodovino v digitalno obliko in s tem je kar nekaj dela. Nekaj je za urediti v zvezi z zemljišči in nepremičninami in tako naprej. Dela nikoli ne zmanjka.

Član ribiške družine Vevče si že kar nekaj časa?

Član družine sem od leta 1988, pred tem pa sem bil svobodni ribič, torej lovil sem ribe nisem pa bil član nobene družine. Tudi moj oče je bil

Vse mize so bile bolj ali manj zasedene.

Marjan Gorišek v družbi z gosti

1970; torej že polnih 49 let. Do leta 1983 je potekala pri gasilskem domu Vevče. V tistem obdobju so ribiči in gasilci vedno odigrali še nogometno tekmo med seboj na igrišču takratnega NK Slavija. Od leta 1984 pa veselica poteka pri ribiškem domu RD Vevče.

Tokrat je bil moj vtis, da je glavnino obiskovalcev privabila kulinarčna ponudba; izbirali so lahko med čevapčiči in, kot se za ribiče spodobi, ocvrto postrvjo šarenko. Velika večina se je mastila z zajetno postrvjo in najbrž jim je nadvse teknila, saj nisem zaznal ene same pritožbe. Sam sem si lakoto potešil z dobro porcijo čevapčičev, bolj zato, ker

Še posebno veliko dela so imeli pri srečelovu

je bila pri njih vrsta nekoliko krajša in sem bil prej na vrsti. Pa še manj dela je z njimi pri jedi, kar zame ni bilo nepomembno, saj sem obenem še delal oz. pazil, da kakšen zanimiv kader ne bi ušel mojemu fotoaparatu.

Pomemben del vsake veselice je srečelov. Srečo namreč lovimo vsi in ne zgolj na veselicah. Srečelov je bil bogat s številnimi nagradami in prav vsaka srečka je zadela. Tako sem imel srečo tudi jaz in zadel sredstvo za čiščenje vetrobranskega stekla in komplet nastavkov za škropljenje z vodo. Kot bi naročil – vse to sem namreč potreboval. Skozi šipo sem že slabo videl in je bila res potrebna čiščenja, stari nastavki za škropljenje vrta in pranje avtomobila pa so tudi že oddelali svoje. Vse skupaj za pet evrov; temu bi lahko rekel dobra kupčija.

Kakorkoli že, prireditveni prostor pred ribiškim domom, zajemajoč tudi gostinski lokal Ribar, je bil ves čas poln. Ljudje so prihajali in odhajali, igral je ansambel *Računajte na nas* in nekateri so zaplesali.

Vsega tega pa ne bi bilo brez prizadevnega dela ribičev. Ne bom se vtikal, ali gre za eno in isto ekipo ali ne, svoje delo so opravili več kot vzorno in pripravili zabavno prireditev, ki je minila brez najmanjšega incidenta. Koliko dela in delovnih ur je potrebno za organizacijo take prireditve na takšnem zavidljivem nivoju, vedo ribiči, ki so pri tem aktivno sodelovali še najbolje sami.

Vevško ribiško veselico je spremljalo lepo vreme. Le nekaj minut po mojem prihodu se je pojavil dež nad bližnjo Ljubljano, ki pa do nas niti ni segel. Tipična poletna nevihtica, omejena le na določeno območje.

Okoli 20.00 sem se poslovil od vevških ribičev. Pa ne za dolgo. Pri njih sem kar pogosto; bodisi lovim ribe ali v Krnici ali Ljubljani ali pa zgolj spijem kavo v Ribarju, pasem oči na ribiških trofejah in bližnji Ljubljani ali pa klepetam z dobro družbo, ki je pri vevških ribičih ne manjka, in to je še najpomembnejše. Prav njim se zahvaljujem za povabilo in se priporočam še za naprej.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

Marjan Gorišek, predsednik RD Vevče

ribič, doma iz Novega mesta in kadar le je imel čas je lovil ribe. Skupaj z bratom sva hodila z njim na Cerkniško jezero, Kamniško Bistrico in velikokrat na Koseški ribnik v Ljubljani. Nekoč pa sem se na nagovor sosedu, ki je bil član RD Vevče, včlanil v družino in tako je šlo naprej do danes. Takrat

sem moral plačati precej visoko pristopnino pripravnik pa sem bil dve leti, naredil izpit itd.

Včasih je bila pripadnost društvu mnogo večja kot pa je danes. Tudi prostovoljnega dela so se člani raje lotevali kot je to danes primer. Najbrž so drugi časi. Pozna se to tudi pri veselici. Še pred dvajsetimi leti, da ne grem dlje nazaj, so se člani kar prerivali kdo bo več naredil okoli nje, danes pa je nemalokrat težava pri sestavi ekip za posamezna dela. Letos se je za delo na veselici in v zvezi z njeno pripravo odzvala slaba tretjina članstva. Vse tri dni je tako ali drugače delalo okoli 50 članov na sami veselici pa okoli 45. Kot sem že rekelsmo opazili nekaj pomanjkljivosti, ki jih bomo v prihodnje popravili. Baza za kvalitetno delo so običajno v celi družini samo pritegniti jih je potrebno. Opažam, da se veliko mlajših ljudi (tam okoli štiridesetega leta starosti) po letih odsotnosti vrača v ribičijo. se Ravno te želim na nek način pritegniti k delu in moram pači, da sem kar uspešen. Trudim pa se tudi pošteno ovrednotiti prispevek slehernega člana. Mislim, da je to zelo pomembno za dobre medsebojne odnose med člani družine.

Uničevalci mitov – 1. del

Pred približno dvema desetletjema se nas je nekaj kolegov, bolj za šalo kot zares, na medmrežju lotilo opisa najpogostejših muharskih mitov in zablod. Gre za precej razširjena prepričanja, ki pa se pri večini s časom izkažejo za napačna. Marsikdo od udeležencev zanimive debate je dandanes prekaljen muhar, nekaj jih je že pravih veteranov v svojih ribiških okoliših. Dobro se spominjam vprašanj in dvomov, ki jih je omenjena razprava odprla, saj je bilo še posebno med manj izkušenimi opaziti precej nezaupanja in dvomljivih komentarjev. Večina ljudi sicer popolnoma pravilno sklepa glede na svoje izkušnje in dogodke, žal pa se njihovo število med nami precej razlikuje in verjetnost napačnih zaključkov je pri tistih z manjšim vzorcem bistveno večja. Prav zanimivo bi bilo zdaj slišati njihovo mnenje, ko je minilo toliko let. Tokrat ponujam nekaj izbranih zanimivih tem iz razprave, ki so še vedno aktualne, v razmislek vsem pred sklepnim delom muharske sezone.

Kolikor se spominjam, so bile najpomembnejše teme v razpravi uničevalcev mitov naslednje:

1. Vsaka reka ima svoje najboljše muhe, ki se razlikujejo od drugih rek.
2. Bolj kot je zahtevna selektivna riba, ki se pred nami aktivno prehranjuje, manjša mora biti muha.
3. Ko ni vidne aktivnosti na vodni gladini, ne lovimo s suho muho.
4. Rib ne opazim – torej jih ni oziroma jih je malo.
5. Rib ne ujamem – torej rib ni ali pa niso aktivne.
6. Če ne ujamem jaz, na tem mestu ne bo ujel nihče.
7. Moja tehnika je izvirna in nihče drug ne lovi na tak način.
8. Moja tehnika je edina pravilna.
9. Naš uspeh je pogojen z opremo.
10. Vse drago je tudi kakovostno in vse, kar je poceni, je slabo.

Pojdimo po vrsti

1. Ena najbolj razširjenih utvar v muharjenju je, da ima vsaka reka svoj nabor umetnih muh, s katerimi na njej lahko uspešno lovimo, od drugih rek pa se razlikuje. Sicer se uporaba muh resnično do neke mere razlikuje med rekami, še posebno v časovnem okviru znotraj same sezone. Razlike med vrstami, ki jih mi niti ne poznamo niti ne potrebujemo za uspešno muharjenje, so pomembnejše za entomologe, ki razlikujejo med posameznimi vrstami tudi na mikroskopski ravni. To predvsem velja za tiste, ki muharijo po načelu posnemanja naravne hrane. Velika večina muharjev uspešno povsod uporabljajo nekaj njihovih najljubših, po nava-

di kar domišljjskih muh. Razlike med rekami so vidne bolj glede onesnaženja in posledično odsotnosti najbolj občutljivih ali tako imenovanih indikatorskih vrst žuželk ali drugih organizmov, ki se ob onesnaženjih namnožijo ali pa izginejo. Take so na primer velike vrbnice, ki jih najdemo le še v čistejših alpskih vodotokih. Velika večina nevretenčarjev, ki so ribja hrana, se z muharjevega vidika pravzaprav ponavlja v vseh naših rekah. In ne samo v naših, kar lahko potrdijo tisti, ki potujejo in muharijo tudi po Evropi in svetu. Skratka, razlike med rekami so največkrat bolj v količini določene skupine, ki je lahko številčnejša od drugih, in v samem času rojenj, ki so prav tako odvisna predvsem od okoljskih dejavnikov.

2. Večina muharjev se na začetku ne zaveda, da je ob zahtevnih ribolovih prilagajanje z uporabo manjših muh samo ena od mogočih prilagoditev, ki pripomorejo k uspešnosti ribolova. Večinoma je to splošno sprejeto prepričanje na rekah, kjer dnevno muhari veliko ljudi in so ribe vse prej kot sproščene. Mnogi so že ugotovili, da je včasih dobro uporabiti ravno obraten sistem in tako prelistati največje stanovalke tolmuna. Drugi spet prisegajo na osnove in natančno posnemanje dejanske trenutne ribje hrane v njeni velikosti, obliki in barvi. Tretji se odločijo za privlačnejši pristop in uporabljajo svetleče dodatke in žive barve domišljjskih muh. Na koncu vsi nekaj tudi ulovijo. Vsekakor je uporaba majhnih muh zgolj ena od prilagoditev v danih okoliščinah, nikakor pa ni edina.

Še posebno hitro izgubi na veljavi, kadar to počnejo skoraj vsi. Kakovost najboljših muh se pokaže, ko z njimi uspešno lovimo tudi v večjih velikostih. Zelo pomembne lastnosti muhe, še posebno pri ličinkah, so njena teža, silhueta in gibanje. Zato tanko ličinko modrokrile zelenke v naravni velikosti trnka številka štirinajst marsikdo nadomesti z ličinko z volframovo kroglico na trku velikosti osemnajst ali celo dvajset. Loviti s tanko ajdovko naravnih velikosti v tekoči vodi, na pravi globini in z naravno hitrostjo tonjenja, ob tem pa zagotoviti prosto gibanje muhe, ni ravno lahko. Potrebni so natančni meti dovolj proti toku, popravljanje vrvice, precej potrpežljivosti in znanja, da lahko sploh dosežemo pravo globino in zeleno mesto. Na obremenjenih rekah lahko veliko težav preprosto izničimo že tako, da dodatno ne plašimo rib, se premikamo previdneje, lovimo počasneje in bolj od daleč ter poskrbimo, da nas ribe ne vidijo. Takrat lahko uspešno uporabljamo tudi običajne (realne) velikosti posnetkov.

3. Naslednje zanimivo prepričanje je, da ni mogoče loviti s suhimi muhami, če na vodi ne opazimo rib, ki bi pobirale z gladine. Vsaj ne uspešno. Resnica je precej drugačna. Poznam namreč precej ljudi, tudi zelo znanih muharjev in vezalcev, ki lovijo izključno le na suhe muhe. Od primorskih kolegov sem slišal tudi najbolj hudomušno razlago, ko smo razblinjali omenjeni mit. Ribe naj bi namreč zelo verjetno pobirale s površine, če bi le imele kaj. Še vedno se nasmehnem ob tej ugotovitvi, v kateri pa je v resnici

Letošnje poletno presenečenje na mokro muho

Včasih je najpomembneje, da muha visi tik pod gladino, ujeta v vodnem filmu (t.i. Cripple vezava).

skrit tudi naš odgovor. Če riba nima hrane na površini, se ne dviga, ker za to ni razloga. Ko pa ji ponudimo primeren posnetek, se zadeva lahko spremeni. Seveda ne bomo nikoli vedeli, če ne bomo poskusili. Velikokrat opažam nekakšen predsodek pred uporabo suhe muhe brez resničnega rojenja tudi pri dokaj izkušenih muharjih. Nekateri se ga zlepa ne znebijo, drugi pa presenečeni ugotovijo, kaj so toliko časa zamujali, in jih pritegne.

Marsikomu lahko omenjeni predsodek postane nov muharski adut v določenih razmerah. Pri ribolovu s suho muho na slepo je pomembno, da riba našo muho lahko opazi. Zato je tak ribolov primeren za predele, ki niso pregloboki, čeprav se redno dogaja, da se ribe lahko za muhami dvigujejo tudi po več metrov. Dobro se izkažejo malo večji posnetki muh, ki jih v literaturi najdemo kot iskalne posnetke (*ang. searching fly patterns*). Prav tako je to zelo primeren način muharjenja v nizkih poletnih vodostajih in rekah, v katerih je mnogo alg ali nosijo s seboj kose dvignjenega sedimenta, ki se neprestano nabirajo na potočju predvrstico in muho ter onemogočajo druge načine muharjenja pod površino. Včasih lahko, še posebno pri muharjenju na lipane, s suho muho, položeno večkrat na isto vidno mesto pred njihovimi očmi, dobesedno izsilimo prijem. Muharjenje s suho muho je že v osnovi enostavno in razburljivo, zato ni pametno, da ga kadarkoli zapostavimo.

4. Veliko muharjev se pri oceni določenega revirja preveč zanaša izključno na svoj vid in lastno oceno. Še posebno, kadar ocenjujemo številčnost pri previdnih in plašnih vrstah salmonidov, kot sta na primer soška in potočna postrv. Nekateri opazijo ribe bolje od drugih in ocena vidnega je vedno zelo osebna. Iz izkušenj pri elektroribolovih, opazovanju pod vodo in svoji diplomski nalogi lahko zapišem, da izkušeni opazovalec v dobrih razmerah opazi le desetino omenjenih vrst postrvi, zelo verjetno pa je, da opazi še manj. Za lipana in šarenko je zadeva malo lažja, vendar še vedno po navadi številčnost samo z opazovanjem bistveno podcenimo. Za stvarnejšo podobo lahko določeni predel, brez poseganja vanj z elektroribolovom, ocenimo v času intenzivnih rojenj, ko ribe pridejo iz skrivališč in se začno prehranjevati na površini. Ničkolikokrat sem opazoval začudene poglede kolegov, ki so se dobesedno čudili številu rib, ki so se takrat prikazale, in spremenili svoje prvotno mnenje. Če povzamem: naša ocena določenega predela ali revirja ni nujno tudi stvarna, resnična, še posebno, če smo ga obiskali samo nekajkrat.

Besedilo in fotografiji: Tomaž Modic

Jaka raziskuje zgodovino ribištva

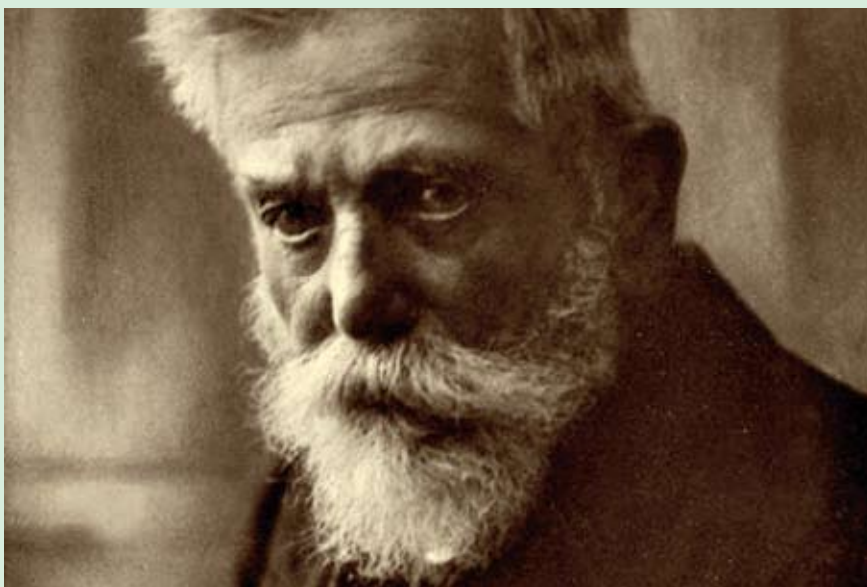

Po oknu dela tik, tik, tik. Zunaj dežuje. Prišla je prava jesen, ko oblečemo debele jope, zakurimo v peči in srkamo vroč čaj. Ob takih večerih z družino rad igram družinske igre, ob katerih se smejemo, šalimo in jemo piškote s cimetom. Ko pa ne veš, kaj bi počel na takšen dan, ko zunaj ni prijetno, je čas za raziskovanje. Najboljši del tega je, da se nevede veliko naučiš. Ali ste vedeli, da je učenje lahko tudi zabavno?

Enega izmed takih večerov sem očka prosil, če mi odpre omaro s knjigami. Verjetno se spomniš, da sva skupaj že listala po ribiških knjigah. Tokrat pa me je prešinilo, da bi raziskal, kako smo sploh prišli do današnjih dni. V ribištvu mislim. Hodil sem od knjige do knjige v očetovi knjižnici in iskal primerne, ki bi me podučile o zgodovini ribištva. Prav je, da vemo, kako se je oblikovalo skozi zgodovino in kdo so za to najbolj zaslužni. Tudi sami v tem času pišemo zgodovino, čeprav se tega mogoče ne zavedamo, in vsak ribištvu nekaj podari. Otroci se moramo v šoli veliko naučiti, če pa radi raziskujemo tudi v prostem času, so nam naši možgančki hvaležni. Imam srečo, da ima moj hobi bogato zgodovino. Ali ste se v šoli že učili, kako so ljudje preživeli pred davnimi, davnimi časi? Nabirali so rastline in lovili živali. Tudi ribe. Lovili so s sulicami, mrežami, pozneje pa so že naredili trnke. V knjigi Slovensko sladkovodno ribištvo in ribiči skozi čas sem prebral, da je bilo ribištvo že v srednjem veku pomembna gospodarska dejavnost. Za gospodarje so ribe lovili podložniki; veljalo je pravilo, da določen del pridelka oddajo gospodom. Uh, koliko zanimiv stvari sem našel! Tako se je ribištvo razvijalo, nadgrajevalo in pri nas so prvo ribiško organizacijo ustanovili leta 1880. Tisti, ki v šoli še nimate predmeta zgodovine, boste videli,

koliko zanimivih stvari boste slišali: kako so včasih živeli, kaj so počeli, kaj so jedli, kakšne obleke so nosili. Si lahko predstavljate, da niso imeli računalniških igrin in telefonov? Sami so izdelovali igrače in se zabavali na prostem. Veste, v 19. stoletje in še prej, sta večino zemljišč imela v lasti plemstvo in cerkev. Pravil, kot so dandanes, niso poznali. Nekaj ribičev se je takrat določilo, da bi poskušali ribištvo malo bolj urediti, zato so ustanovili ribiško društvo. Odločili so se, da bodo zgradili ribogojnico, pisali so publikacije, podobno kot mi danes. Če boste vprašali starše ali ribiče v vaši ribiški družini, vam bodo zagotovo povedali, da je bil takrat najpomembnejši gospod Ivan

Franke. Rodil se je 16. maja 1841 v Dobju pri Škofje Loki. Bil je slikar, konservator in potopisec, učitelj risanja, veliko je potoval po deželah Srednjega in Daljnega vzhoda in potovanja opisal v črticah. A najpomembnejše: bil je eden izmed ustanoviteljev prvega ribiškega društva pri nas. Veliko je o ribištvu tudi pisal. Bil je namreč začetnik umetne vzreje postrvjih vrst pri nas in avtor osnutka Ribarskega zakona za Kranjsko. V Sloveniji je organiziral več umetnih valič rib. Ali veste, zakaj ribic ne lovimo vse leto? Zakaj na primer lahko sulca lovimo pozimi in lipana poleti? Zaradi varstvenih časov, ki so predpisani za posamezno ribico. To pomeni, da je ne lovimo, ker se drstijo. Ko

Ivan Franke

so ustanovili prvo ribiško društvo, so tudi določili varstvene čase in najmanjše lovne dolžine ribic ter določili okraje in revirje (revirje

poznaš iz svoje ribiške družine). Gospod Franke je leta 1888 napisal tudi prvi ribiški zakon, kjer je pisal, kdo lahko lovi, kdo lahko

gospodari z ribiškimi zemljišči, varstvene dobe ipd.

Nuška Božičnik,
fotografije: spletni viri

V KNJIGAH ALI NA SPLETU POBRSKAJ O GOSPODU FRANKETU.

Janez Vajkard Valvasor

jih boste spoznali v šoli (ali pa ste jih že), je tudi Janez Vajkard Valvasor. Bil je zelo izobražen, rad je potoval, bil je eden prvih kartografov pri nas. Z drugimi besedami bi lahko rekli, da se je ukvarjal s sestavljanjem in risanjem zemljevidov. Tudi on je pisal o naših vodah in ribolovu v Slavi Vojvodine Kranjske, ki je njegovo najpomembnejše delo. Prebral sem veliko zanimivega. Lahko bi klepetali ure in ure.

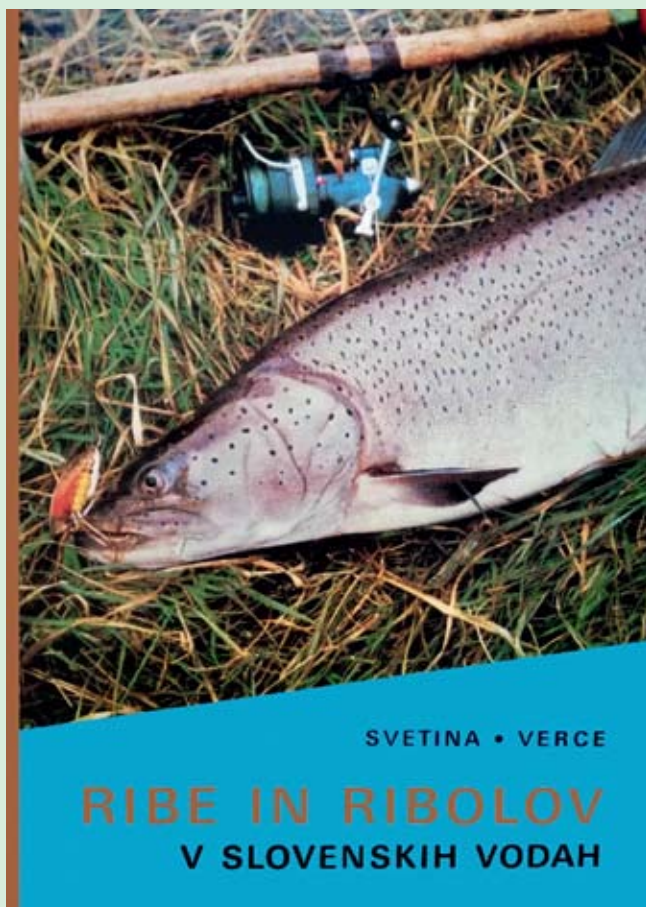
V društvu se je z leti število članov povečevalo in pred prvo svetovno vojno je bilo od 200 do 400 ribičev, po vojni pa se je povečalo na okoli 1000. Z leti se je ribištvo preoblikovalo, nadgrajevalo, izpopolnjevalo in pripeljalo do športnega ribolova, kot ga poznate zdaj. Eden od pomembnih gospodov, ki

Mami je vmes pripravila kakav s smetano. Vprašal sem jo, kako so živeli, ko je bila majhna. Skozi leta so se stvari zelo spremenile. Ribištvo se je nenehno razvijalo in iz začetnega društva so se razvile zadruga, ribiška območja, pravila, ki so pripeljala do organizacije, kot jo poznamo dandanes. Gotovo veš, koliko ribiških družin imamo v Sloveniji in da je vsaka razdeljena na revirje. Bistven razvoj so doživele po drugi svetovni vojni. Zdaj ribolov ni samoumeven, pomembno je, da nadaljujemo večletno tradicijo ribiških družin in zveze.

UGANKE:

KAJ JETO?

- Zelene so njene hlače. Še više kot bolha skače. Za dom ji je blatna mlaka. Ponoči pa glasno ... (akavk)
- V vodi živi, žabica ni. Brez rok brez nog plava naokrog.
- Čisto tiho in skrivaj je prišla v naš kraj. Barvic brez števila nosi in na liste jih trosi.

Lucijan Rejec

(1943–2019)

Poletje je Ribiško družino Tolmin osiromašilo za dva pomembna člana. Najprej nas je po dolgotrajni boleznini moral zapustiti Dušan Peršič, kot strela z

jasnega pa je presenetila novica o nenadni smrti dolgoletnega predsednika družine Lucijana Rejca.

Lucijan Rejec je bil prvi mož RD Tolmin med letoma 2000 in 2017. Pred slabima dvema letoma je delo prepustil naslednikom, ko se je umaknil v ozadje in končno užival v zasluženem pokoju. Na žalost je bilo obdobje mirnosti bistveno prekratko.

Ribiško družino je prevzel v ključnem obdobju, ko je bilo treba nadgraditi znanje o ohranitvi soške postrvi in jadranskega lipana ter zgraditi primerno infrastrukturo, kjer bi lahko domorodni vrsti vzrejali za ponovno naselitev 140 kilometrov tolminskih lovnih vodotokov. Vodstvo družine je že po prelomu tisočletja pripravilo projekt nove ribogojnice, a je bila zamisel kmalu zatrta v kali, ko je bilo treba tudi ribiškim družinam začeti plačevati davek na dodano vrednost.

Lucijan je iskal možnost v sodelovanju s furlanskimi ribogojnicami, kjer pa izzivu s soško postrvjo in lipanom niso bili kos. Prav tako v drugih ribogojnicah. Tako se je takratni predsednik lotil življenjske naloge, ki jo je bil sposoben rešiti in izpeljati zgolj človek nepopustljivega in vedno osredotočenega značaja. Kdo ve, ali bi se celo Lucijan Rejec premislil, če bi le vedel, kakšna kalvarija ga je čakala. Projekt nove ribogojnice z desetletnim nepopisnim bojem z birokracijo ga je namreč stala dragocenega zdravja.

Izkušnjo je naposled opisal v knjigi *Od soške postrvi do Faronike*. Nova ribogojnica stoji ob Tolminki po za-

slugi vizionarstva Lucijana Rejca, soška postrv pa vsakodnevno osrečuje ribiče, ki obiskujejo vode RD Tolmin z vsega sveta.

Kot svetovljan si je uspešno prizadeval za prepoznavnost soške doline in ribištva v širšem – svetovnem prostoru. Vedno odprt za novo znanje je posodabljal družino in postavil temelje za novo obdobje njenega delovanja.

Tako kot je v zasebnem življenju po zdravstvenih težavah pogumno in z neverjetno voljo začel znova, je tudi nas vzpodbujal in navduševal nad izzivi, ki jih prinašata življenje in delo.

V nas ostaja spomin na človeka, ki nas je učil, kako živeti polno življenje.

Člani RD Tolmin

Dušan Peršič

(1955–2019)

Dušan Peršič je z istrskimi družinskimi koreninami poleg bratov Iva in Zvoneta postal ponosen Tolminec. Službena pot ga je peljala od Planike Kobarid, Gostola do ribogojca Ribiške družine Tolmin, kjer je delal od leta 1997 do upokojitve. Kjer koli je bil, je bil marljiv, zanesljiv in strokoven, nikoli ni zavrnil dodatnega dela ter vedno je bil na voljo za uslugo.

Od malih nog se je kot ribič kalil ob Tolminki in Soči. Član Ribiške družine Tolmin je postal leta 1985, nato pa vso življenjsko pot poglobljaj svoje znanje. Tudi z izpitom za sodnika, gospodarja, ribiškega čuvaja, izvajalca elektroribolova, sodnika za muharski ribolov in športnega delavca v sladkovodnem ribištvu. Bil je prejemnik številnih priznanj, med drugim tudi reda za ribiške zasluge prve stopnje Ribiške zveze Slovenije.

Nobena ribiška prireditev in aktivnost RD Tolmin nista šli mimo njega. Njegovo življenjsko delo pa je bilo z delo z mladimi, saj je postal eden vodilnih in zagotovo najbolj priljubljenih mentorjev v Sloveniji. Na desetine ribičev nas je neskončno hvaležnih, da nas je v svoje varstvo vzel Pele, ki je mladincem poklonil tri desetletja pozornosti.

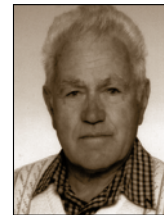
Njegov pristop do mladih je bil poseben, vsakogar je znal pritegniti in okužiti z ribolovom. Zmeraj pozoren in vsakega je imel za sebi enakega. Vedno in povsod z iskrivim humorjem, dobrotin in srčen. Poznali smo ga samo s prešernim nasmeškom. Jezikovne pregrade in kratek čas niso bili ovira tudi za pristna prijateljstva s tujimi študenti, ki jim je bil vesten mentor, vodnik po Tolminski, nekaterim pa skoraj kot oče.

Na enem izmed taborov ribičev je nekoč zapisal: *»Živite in storite vse, da bo skladje človeškega in sveta narave znova oživelo.«* Posredujmo v njegov spomin to sporočilo naprej.

Člani RD Tolmin

Stanko Vehar

(1933–2019)

V aprilu 2019 nas je pretresla vest, da nas je za vedno zapustil naš častni član in ribiški čuvaj Stanko Vehar. V ribiški družini je aktivno sodeloval vse od leta

1977 in kot član upravnega odbora prispeval k razvoju in napredku Ribiške družine Žiri. V tem času je za vse svoje prispevke družini in ribištvu na Žirovskem prejel priznanja: red za ribiške zasluge III., II. in I. stopnje z listino. Zelo vestno in učinkovito je opravljal čuvajsko službo in tako prispeval h kakovosti zavedanja in varovanja naših voda. Leta 2013 je bil imenovan za častnega člana Ribiške družine Žiri, ki je najvišje priznanje družine članu za življenjsko delo. Sodelovanje z njim, njegovo strokovnost in prizadevnost bomo ohranili v trajnem spominu.

Stanko, naj veter spominov nosi tvoje ideje, želje in nedokončano delo ob reki Sori, ki si jo imel rad, jo spoštoval, predvsem pa ohranjaj za prihodnje rodove, za kar smo ti neizmerno hvaležni.

Člani RD Žiri

Nudimo široko paleto umetnih muh in muharskih predvrvic. Izdelavo prilagodimo vašim posebnim željam.

Servisiramo ribiška kolesca in palice ter ribiške škornje.

Za popravila slednjih dajemo tudi enoletno jamstvo.

GSM: 040/225-516; e-naslov: ribistvo.mozina@gmail.com;

spletna stran: www.ribistvo-mozina.si

Ocvrt ribji somov file z zelišči in koruznimi kosmiči

Tokrat smo kuhali skupaj z mladimi pomočniki.

Ribjo jed, ki jo predstavljamo v tokratni številki glasila Ribič, je Gojko Škorič pripravil skupaj z mladimi ribiči. V času od 9. do 11. avgusta je namreč Ribiško društvo Rače pripravilo tradicionalni tabor mladih ribičev. Na njem je sodelovalo 26 mladih ribičev, ki so ob jezeru ob ribiškem domu Ribiškega društva Rače preživeli tri čudovite poletne dni počitnic.

Ob tradicionalnem programu spoznavanja sladkovodnega ribištva, rib, tehnik ribolova, tekmovanja v ribolovu in druženja so tokrat spoznali tudi delček skrivnosti priprave sladkovodnih rib. Kuharski mojster Gojko Škorič je mladim pomočnikom predstavil, kako lahko pripravijo okusno jed iz sladkovodnih rib. Mladi so z velikim zanimanjem prisluhnili Gojkovemu bogatemu znanju in tudi pošteno zavihali rokave. Skupaj so pripravili okusne pohančke iz ribjih somovih filejev, ki so jih tudi z veseljem pospravili v želodčke.

Glede na veliko zanimanje, ki so ga pokazali, se bo marsikdo med njimi prav gotovo še poskusil v kuharskih veščinah in morda tudi postal dober kuhar, ki bo na svoj jedilniku na pomembno mesto uvrstil tudi jedi iz sladkovodnih rib.

Ocvrt ribji somov file z zelišči in koruznimi kosmiči

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1 kg filejev soma, tolstolobika ali druge bele ribe
- 2 stroka česna
- eno neškropljeno limono
- 6 do 8 jajc
- 200 g moke
- 500 g koruznih kosmičev
- 2 dl olja za cvrenje
- 200 g masla
- zelišča: rožmarin, žajbelj, pehtran, peteršilj – po želji
- sol
- poper

Pri paniranju ribjih filejev so pridno pomagale tudi Julija, Alja, Deja in Neja.

Ribje fileje solimo, popoprano in pokapamo z limoninim sokov. V hladilniku jih mariniramo pol ure. Medtem sesekljamo česen in zelišča ter naribamo limonino lupino. Koruzne kosmiče zdrobimo in damo v posodo za paniranje. Moko zmešamo z zelišči in damo v drugo posodo. V tretji posodi žvrkljamo jajca. Fileje najprej povajlamo v moki z zelišči, nato v jajcih in na koncu še v zdrobljenih koruznih kosmičih. Pečemo jih v mešanici razgretoga olja za cvrenje in masla. Popečemo po obeh straneh, na vsaki 6 do 8 minut.

Zraven postrežemo zeliščno omako in kuhano zelejnjava.

Zeliščno omako pripravimo iz:

- 4 žlic majoneze
- ½ l kisle smetane
- ½ dl belega suhega vina
- nekaj kapljic tabaska – po okusu
- sesekljanih zelišč (rožmarin, žajbelj, drobnjak, peteršilj)
- po okusu

Vse našete sestavine dobro zmešamo in postavimo za kratek čas v hladilnik. V omako namesto vina lahko damo limonin sok, lahko pa dodamo tudi nekaj kapljic konjaka ali vinjaka.

Ob jedi postrežemo belo suho vino, po želji sodita zraven tudi cviček ali lažje rdeče suho vino.

Besedilo in fotografiji: Borut Jerše

Pohančki

Ob Mostnici (foto: Hany Bany)